

**TALLINNA
AASTAARUANNE
2011**

TALLINNA
AASTARUANNE
2011

Sisukord

Linnavolikogu esimehe pöördumine	3
Linnapea pöördumine	5
Lühiülevaade linnast	6
Linna juhtimine	10
Haridus	14
Kultuur	18
Sport ja noorsootöö	22
Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid	26
Heakord	30
Linnamajandus	32
Linnatransport ja liiklusohutus	36
Linnaplaneerimine	38
Keskonnakaitse ja avalik kord	40
Teed ja tänavad	42
Ettevõtluskeskkond ja turism	44
Finantsaruanded	48
Linna 2011. aasta eelarve ja selle täitmine	52

Tallinna Linnavalitsus
Vabaduse väljak 7, 15199 Tallinn
Telefon 6404141, www.tallinn.ee

Head lugejad!

Iga elaniku jaoks on esmatähtis, et kohalik omavalitsus haldaks ja korraldaks oma territooriumil parimal ja operatiivseimal moel kõiki igapäevaelu olulisi valdkondi ja üksiküsimusi. Nii see peabki olema. Ent omavalitsuse toimimise tulemuslikkust hinnates on see vaid üks kriteerium. Arvesse tuleb võtta sedagi, et tänaste tegude tulemused võivad ilmuda alles aastate pärast. Seepärast on oluline vaadata ka kaugemale. Vanarahvas tavatses selle kohta öelda lihtsalt: tibusid loetakse sügisel.

Võtame näiteks kavatsuse hakata tallinlastele 2013. aastast pakkuma tasuta ühistransporti. Elanikele on see kindlasti väga meelepärane algatus. Seda kinnitas ka linnas läbiviidud rahvaküsitlus. Kuna see on aga Tallinna-suurusel linnas ainulaadne ettevõtmine, on kahtlejad vahet rohkem, kui oleks üksnes poliitilise vastuseisu tõttu. Samas õnnestumise korral – milles ma ei näe praegu kaalukat põhjust kahelda – saab meie linnal olema kindlasti palju järgijaid. Seda annab alust arvata aktiivne huvi, mida Tallinna kavatsus paljudes Euroopa linnades on äratanud.

Kindlasti ei ole tasuta ühistranspordi pakkumine pelgalt vastutulek igapäevase toimetulekuga kimpus elanikele, kuigi mõeldud on siinjuures tööpoolest ka sellele Eestis paraku üha kasvavale inimrühmale. Ennekõike oleme säärase otsust langetades mõelnud siiski järgmisele põlvkonnale ja elukvaliteedi parandamisele oma kodulinnas. Muuhulgas hõlmab see siht autostumise piiramist ja seeläbi saavutatavat õhusaaste ja müra taseme vähenemist. Tallinn pretendeerib 2018. aastal Euroopa rohelineks pealinnaks. Olen veendunud, et niisuguse staatuse pälvimise üks kriteeriume on kaasaegse ühistranspordi eelisarendamine.

Kaugemaid ajahorisonte peab silmas ka Tallinna linnavõimu aastatepikkune koostöö siin paiknevate ülikoolidega. Teadlaskonna ja üliõpilaste kaasamine linna tegemistesse sai uue praktilise väljundi 2011. aastal toimunud Tallinna 9. visioonikonverentsi eel ja järel. Konverentsil vaagisime moraalselt ja füüsiliselt vananenud elurajoonide ajakohastamise võimalusi ning jõudsime järeldusele, et peaaegu poolt Tallinna elanikkonda puudutava probleemistiku lahendamiseks tuleb kaasata meie linnas olemasolevat teaduspotsentiaali.

Linn tellis kolmelt ülikoolilt alusuuringud, mille tulemustest saame teada anda järgmisel, arvult juba kümnendal visioonikonverentsil. Ent tegelik töö linlaste elukvaliteedi parandamiseks seejärel alles algab. Koostööst ülikoolidega peab sündima konkreetne plaan elukeskkonna kui mitmeplaanilise terviku uuendamiseks. Mustamäe muutumine veel ihaldusväärsemaks elupaigaks, kui see oli kunagi kuldsetel kuuekümnendatel, töötab kujuneda samasuguseks järgimist väärivaks eeskujuks nagu tasuta linnatransport.

Koostöö ja kaasamine on kindlasti need olulised märksõnad, mis edaspidi iseloomustavad ja mõjutavad Tallinna arengut veelgi enam. Loodetavasti nakatab meie eeskuju terve Eesti omavalitsuste kaasamisest kultuurikoostöösse ka teiste eluvaldkondade esindajaid. Kui 2008. aastal alustasime infovahetust linnadevahelise kultuurivõrgustiku moodustamiseks, siis pidasime silmas nii aastat 2011, mil Tallinn kandis Euroopa kultuuripealinna austavat titlit, kui ka tulevaseid aastaid. Sest kultuuripealinnas saavad laulud lauldud ja tantsud tantsitud ning aasta möödudes pöördub tähelepanu uuele kultuuripealinnale, aga kultuur ja tahe teha koostööd kestab edasi. Eesti kultuurilinnade võrgustikus hoiab Tallinn endiselt initsiatiivi edendamaks kultuuriturismi, millest tööuseb taas kasu tervele Eestile.

Toomas Vitsut

Tallinna Linnavolikogu esimees

Head kaaslinlased!

Sellesse trükisesse on koondatud Eesti Vabariigi pealinna Tallinna 2011. aasta olulisemad tegevused. Siit saab teada, kuidas möödus aasta linna eri valdkondades. Pakub ju linn nii oma elanikele kui ka linna külalistele suurt hulka teenu-seid pea igas tegevusvaldkonnas alates haridusest ja lõpeta-des ettevõtlusega.

2011. aasta oli Tallinnale, aga kogu Eestile väga eriline – oli meil ju suur au kanda Euroopa kultuuripealinna tiitlit! Kul-tuuripealinna aasta aitas meid kindlasti euroopalikumalt, laiemalt mõtlema panna – muutis avatumaks ja sallivamaks eri kultuuride suhtes. Aasta jooksul ilmavalgust näinud rah-vusvahelised kultuuriprojektid andsid mõistmise, et eesti kultuur on osa üleeuroopalisest kultuurist, seda pidevalt mõjutades ja täiendades. Samas teadvustas see aasta meile, kui väärtuslik on Tallinna enda kultuuripärand. Aastal 2011 arenes edasi Tallinna merepäevade traditsioon. Sellega on Tallinn loonud igal aastal publikurekordeid lõõva kultuuriüri-tuse, mille abil oleme muutnud linna tõeliseks merelinnaks.

2011. aastal ööbis Tallinna majutustevõtetes 1,5 miljonit turisti, mida oli 16% rohkem kui 2010. aastal. Ööbimiste arv kasvas veelgi kiiremini – 22% – ja jõudis 2,8 miljonini. Linna külastas ka 438 000 kruisireisijat. Need näitajad on kõrge-mad seniste rekordaastate tulemustest. Tallinna reisiga jäävad külastajad väga rahule – keskmine hinne on 8,6 palli 10st. Enamus (98%) soovib linna külastada ka oma sõp-radel-tuttavatel. Väliskülastajad peavad Tallinna rikka kul-tuurielu, heade restoranide ja rohkete vaatamisväärsustega sihtkohaks. Keskmine väliskülastaja kulutab Tallinnas viibi-des 173 eurot päevas.

Möödunud aasta oli Tallinna linnale edukas. Võib veendu-nult öelda, et linn on finantsiliselt suutnud üsnagi edukalt toime tulla ka majanduskriisi mõjudega. Nii näiteks tun-nustab ka linnale krediidiireitingu andnud reitinguagentuur Moody's oma raportis Tallinna linna finantshaldust ning peab seda kõrgetasemeliseks, rõhutades, et linnal on are-nenud arvestuse ja aruandluse süsteem, linn koostab oma eelarvet tekkepõhiselt ning aastaaruanded on auditeerinud rahvusvaheliselt tunnustatud audiitorbüroo.

Raportis tunnustatakse ja tuuakse esile ka seda, et Tallinn on eelarve-eesmärke suutnud täita ka kõige raskematel kriisiaastatel ning hinnatakse kõrgelt linna paindlikkust, otsusekindlust ja suutlikkust tagada püsivalt kõrge eelarve-distsipliin.

Euroopa kultuuripealinna tiitli edukas kandmine annab meile julguse veelgi suuremateks väljakutseteks. Alates aastast 2013 tahame olla maailma esimene pealinn, kus ra-kendub tasuta ühistransport kõigile linnakodanikele, aastaks 2018 kandideerime me Euroopa roheline pealinna tiitlile. Aga kõigist neist projektidest juba järgnevates aastaraama-tutes!

Edgar Savisaar
Tallinna linnapea

Lühiülevaade linnast

Tallinn – Eesti Vabariigi pealinn ja majanduskeskus

Tallinna linn pakub linlastele ja linna külalistele laia valikut avalikke teenuseid. Linn osutab oma haldusterritooriumil sotsiaalabi ja -teenuseid, korraldab vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, jäätmehooldust, territoriaalplaneerimist ja ühistransporti, tagab veevarustuse ja kanalisatsiooni, tegeleb heakorruga ning hoiab tänavad korras. Samuti peab linn ülal temale kuuluvaid koolieelseid lasteasutusi, põhikooli, gümnaasiume ja huvikooli, raamatukogusid, rahvamaju, muuseume, spordibaase, turva- ja hooldekodusid, tervishoiuasutusi ning teisi kohalikke asutusi. Lisaks korraldab Tallinna linn muid talle seadustega pandud kohaliku elu küsimusi.

Tallinn on Eesti teenindus-, kaubandus- ja finantskeskus, kuhu on koondunud enamiku üleriigiliste ettevõtete juhtimine. Rahvusvaheliste ettevõtete Eesti harukontorid asuvad samuti valdavalt siin. Tallinn on kogu Eesti arengu mootor, mille edukusest sõltub olulisel määral Eesti muude

piirkondade areng. Tallinn koos teiste Harjumaa kohalike omavalitsusüksustega moodustab Eesti võimsaima majanduspiirkonna.

Tallinnas toodetakse 51% Eesti sisemajanduse kogutoodangust, koos Harjumaaga aga üle 61%. Elaniku kohta on sisemajanduse kogutoodang ligi 17 000 eurot, mis on 171% Eesti keskmisest tasemest. 79% lisandväärtusest toodetakse Tallinnas teenindussfääris, tööstuse ja ehituse osatähtsus on 21%. Enamik lisandväärtusest luuakse hulgi- ja jaekaubanduse, hotellide ja restoranide, finantsvahenduse, kinnisvara, avaliku halduse, hariduse, tervishoiu, veonduse, side jm sotsiaal- ja isikuteeninduse valdkonnas.

2010. aastal avaldatud statistilise ülevaate kohaselt oli Tallinnas registreeritud 41 020 ettevõtet, mis on 41% Eestis registreeritud ettevõtete arvust. 21% ettevõtetest tegutses hulgi- ja jaekaubanduse ning mootorsõidukite remondi valdkonnas, 16% kutse-, teadus- ja tehnikaalal, 9% ehituses, 8% haldus- ja abitegevuse valdkonnas, 8% kinnisvara valdkonnas, 7% veonduses ning laonduses ja 6% töötlevas tööstuses. Tallinna ettevõtetest on valdav osa väikesed, alla kümne töötajaga ettevõtted, mis moodustavad 92% registreeritud ettevõtete arvust. 10–49 töötajaga ettevõtete arv oli 2500, 50–249 töötajaga ettevõtteid oli 521. Üle 250 töötajaga ettevõtteid oli Tallinnas vaid 88. Ettevõtluse arendamiseks on Tallinna loodud tööstusparke ja ettevõtlusinkubaatoreid ja eraldatud ettevõtjatele mitmesuguseid toetusi. Tööstusparkides, tehnopolides ja ettevõtlusinkubaatorites tegutses 142 ettevõtet.

Tallinna rahvastik

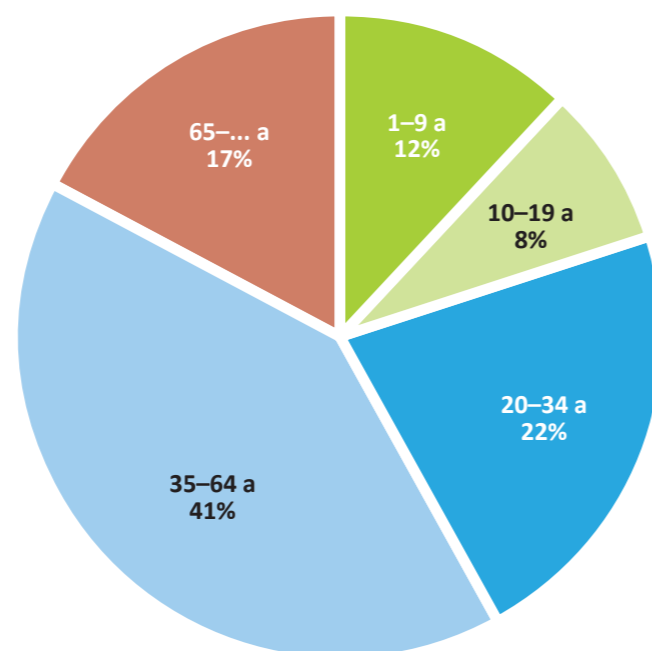
Vaatamata sellele, et Eesti rahvaarv tervikuna jätkuvalt väheneb, on Tallinna rahvaarv viimastel aastatel kasvanud. Statistikaameti andmetel oli Eesti elanikkonna arv 2012. aasta alguseks 1 318 000 inimest ning see vähenes aastaga ca 3000 inimese võrra. Tallinna elanike arv oli 2012. aasta 1. jaanuaril rahvastikuregistri andmetel 416 144, suurenedes aastaga 4164 inimese võrra. Tallinna rahvaarv kasvas nii loomuliku (818 inimese võrra) kui mehaanilise iibe tagajärjel (4190 inimese võrra). Osaliselt vähendas kasvu rahvastikuregistri korrastamine, mille tulemusena vähenes registrijärgsete elanike arv 844 inimese võrra. Linna elanikkonda kasvatavad ka majanduskriisi tõttu mujal Eestis töö kaotanud ja pealinna suunduvad inimesed, kes end Tallinna rahvastikuregistris arvele võtavad. 2011. aastal registreeris oma elukoha Tallinna 13 891 inimest, elanike nimekirjast lahkus 9701 inimest. 2011. aastal sündis rahvastikuregistri andmetel Tallinnas 4970 last, sündide arv ületas surmade arvu 818 võrra.

Tallinna elanikkond, nagu ka Eesti elanikkond, vananeb pidevalt. Tööealiste inimeste osatähtsus rahvastikus hakkab alates 2016. aastast kiiresti vähenema.

Tallinna rahvastikuregistri järgse elanike arvu kasv jätkub ka 2012. aastal. 1. mai 2012 seisuga oli Tallinnas 416 539 elanikku. Järgmine tabel iseloomustab Tallinna rahvastikuregistri järgset elanikkonna kasvu aastate ja linnaosade lõikes.

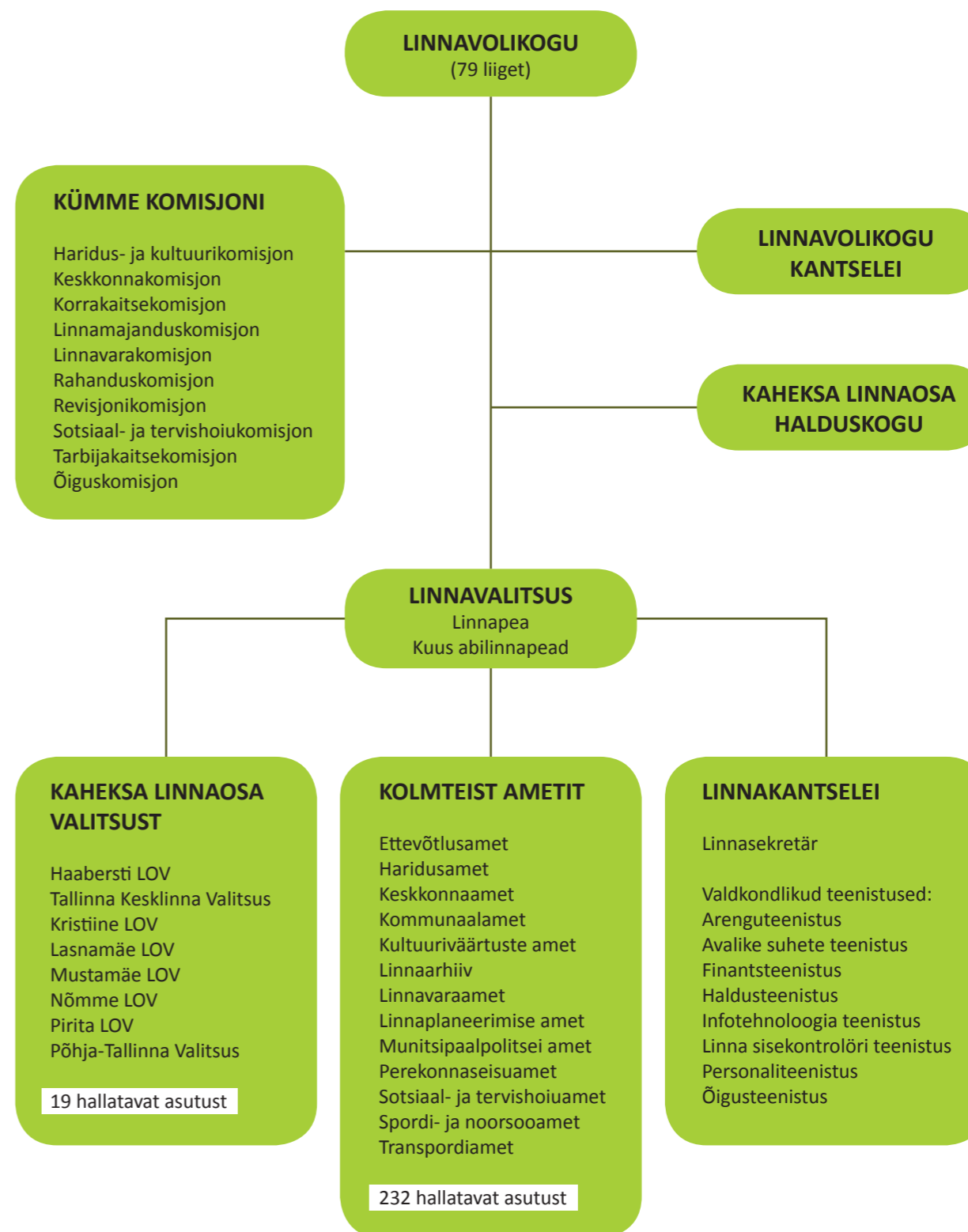
Tallinna elanikkond seisuga 01.01	2004	2006	2008	2010	2011	Muutus 2011/2010
Tallinn kokku	392 306	403 505	401 372	406 703	411 980	4164
sh Haabersti	37 187	38 968	39 587	41 051	41 549	745
Kesklinn	44 205	46 180	47 671	48 646	50 182	1126
Kristiine	29 424	29 816	29 478	29 395	29 810	245
Lasnamäe	112 368	114 142	112 001	114 258	115 654	619
Mustamäe	64 918	65 692	64 243	64 113	64 597	-360
Nõmme	37 772	39 436	38 725	38 100	38 275	623
Pirita	10 388	12 277	14 039	15 135	15 567	1069
Põhja-Tallinn	56 044	56 994	55 628	56 005	56 346	97

Tallinna elanikkonna vanuseline struktuur seisuga 01.01.2012

Linna juhtimine

Tallinna linna juhtimisstruktuur

Tallinna linna juhivad linnavolikogu ja linnavalitsus

Tallinna linna juhivad linnavolikogu ja linnavalitsus. Tallinna Linnavolikogu on Tallinna kui kohaliku omavalitsuseüksuse esinduskogu, mis valitakse linna hääleõiguslike elanike poolt neljaks aastaks. Viimased volikogu valimised toimusid 18. oktoobril 2009. Linnavolikogu praeguses, seitsmendas koosseisus on 79 liiget (eelmisses, kuuendas koosseisus oli 63 liiget). Volikogu koosseisu kuulub neli fraktsiooni, sh Keskerakonna (44 liiget), Reformierakonna (14 liiget), Isamaa ja Res Publica Liidu (13 liiget) ning Sotsiaaldemokraatliku Erakonna (kaheksa liiget) fraktsioonid.

Linnavolikogu on sõltumatu ning tegutseb ainult linnaelanike huvides ja nende nimel. Linnavolikogu töötab täiskogu istungitena, samuti komisjonide ja fraktsioonide kaudu. Linnavolikogu on moodustanud 10 komisjoni, mis lahendavad vastava valdkonna probleeme. Komisjonid on: haridus- ja kultuurikomisjon, keskkonnakomisjon, korralduskomisjon, linnamajanduskomisjon, linnavarakomisjon, rahanduskomisjon, revisjonikomisjon, sotsiaal- ja tervishoiukomisjon, tarbijakaitsekomisjon ning õiguskomisjon. 2011. aastal pidas linnavolikogu 20 istungit, võttis vastu 216 otsust ja 44 määrust.

Linnavalitsus on omavalitsuseüksuse täitevorgan. Tallinna linna tegevjuhtkond on seitsmeliikmeline linnavalitsus, sh linnapea ja kuus abilinnapead. Iga linnavalitsuse liige juhib temale määratud linnaelu valdkondi. Linnavalitsuse töövorm on istung. Linnavalitsuse istungid toimuvad reeglina kord nädalas kolmapäeviti. 2011. aastal toimus 51 istungit, kus võeti vastu 138 määrust ja 2065 korraldust.

Linnavalitsus juhib linna asutuste (v.a linnavolikogu kantselei) tegevust ning osaleb aktsionäri, osaniku, asutaja ja liikmena

eraõiguslike juriidiliste isikute töös. Linnavalitsuse organisatsioonilise ja tehnilise töö tagab linnakantselei, mille tööd juhib linnasekretär, kelle nimetab ametisse linnapea.

Tallinna linna organisatsiooni koosseisu kuulub 23 linna ametiasutust (13 ametit, kaheksa linnaosavalitsust, linnavolikogu kantselei ja linnakantselei) ja 251 hallatavat asutust. Seega on Tallinna linn oma 274 asutusega üks suurimaid Eesti organisatsioone, mis annab igapäevaselt tööd ligi 12 600 inimesele. Linnasüsteemis töötavad väga erinevate ametialade esindajad – lasteaiaõpetajad, koolipedagoogid, meditsiini-, sotsiaal-, kultuuri- ja sporditöötajad jne. Linna tütarettevõtetes ja sihtasutustes, kus töötajate põhiosa moodustavad meditsiini- ja transporditöötajad, töötas 2011. aastal keskmiselt 6300 töötajat. Seega oli eelmisel aastal linlastele kvaliteetsete avalike teenuste pakkimisega hõivatud kokku ligi 19 000 töötajat.

Lisaks sellele on linn asutanud või omab osalust mitmetes ettevõtetes, mille eesmärk on tagada linnakodanikele kvaliteetsete avalike teenuste kättesaadavus. Nii on linna valitseva mõju all kaheksa äriühingut, 14 sihtasutust ja üks osahing, millest suurimad on Ida-Tallinna Keskhaigla AS, Lääne-Tallinna Keskhaigla AS, SA Tallinna Lastehaigla, samuti transpordiettevõtted Tallinna Autobussikoondise AS ning Trammi- ja Trollibussikoondise AS. Linn omab olulist mõju ka kolmes äriühingus ja ühes sihtasutuses, millest suuremad on AS Tallinna Vesi ja AS Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus (endine Tallinna Prügila AS). Linna asutustes, äriühingutes ning sihtasutustes töötas 2011. aastal kokku 18 842 töötajat, kusjuures 12 586-st linna asutuste töötajast töötas 64% haridussektoris (pedagoogid, logopeedid, eripedagoogid, abipersonal jne).

Linna ja linna valitseva mõju all olevate üksuste keskmine töötajate arv 2011. aastal

AMETIASUTUSED JA HALLATAVAD ASUTUSED (asutuste arv) KESKMINE TÖÖTAJATE ARV

Linnavolikogu kantselei (1)	34
Linnakantselei (1)	264
Ettevõtlusamet (1)	80
Haridusamet (1)	126
Koolid (67)	4 105
Lasteaiad (127)	3 948
Huvikoolid (11)	407
Kommunaalamet (1)	44
Kadrioru park (1)	113
Kultuuriväärtuste amet (1)	32
Teatri- ja kontserdiasutused (2)	126
Loomaaed (1)	183
Raamatukogu, muuseumid (2)	247
Rahvaülikool (1)	5
Kultuurikeskused (4)	59
Linnaarhiiv (1)	27
Linnavaraamet (1)	65
Perekonnaseisumet (1)	30
Sotsiaal- ja tervishoiuamet (1)	40
Tervishoiuasutused (1)	236
Sotsiaalhoolekande asutused (8)	689
Spordi- ja noorsooamet (1)	22
Noorsootöösasutused (1)	51
Spordiasutused (4)	131
Linnaplaneerimise amet (1)	99
Transpordiamet (1)	57
Keskonnaamet (1)	51
Botaanikaaed (1)	65
Kalmistud (1)	65
Munitsipaalpolitsei amet (1)	156
Haabersti Linnaosa Valitsus (1)	65
Hallatavad asutused (2)	17
Tallinna Kesklinna Valitsus (1)	88
Hallatavad asutused (1)	34
Kristiine Linnaosa Valitsus (1)	71
Hallatavad asutused (2)	33
Lasnamäe Linnaosa Valitsus (1)	122
Hallatavad asutused (3)	90
Mustamäe Linnaosa Valitsus (1)	74
Hallatavad asutused (2)	63
Nõmme Linnaosa Valitsus (1)	63
Hallatavad asutused (5)	80
Pirita Linnaosa Valitsus (1)	43
Hallatavad asutused (1)	17
Põhja-Tallinna Valitsus (1)	110
Hallatavad asutused (3)	59

Kokku: 12 586

LINNA VALITSEVA MÕJU ALL OLEVAD ÜKSUSED KESKMINE TÖÖTAJATE ARV

Tallinna Autobussikoondise AS	1 055
Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondise AS	765
AS Tallinna Soojus	5
Tallinna Linnahalli AS	12
Termaki Autopargi AS	46
AS Ida-Tallinna Keskhaigla	2 006
AS Lääne-Tallinna Keskhaigla	1 436
AS Tallinna Tööstuspargid	2
Tallinna Munitsipaalperearstikeskuse OÜ	5
SA In Commune Bonum	1
SA Tallinna Lastehaigla	636
SA Tallinna Tehnika- ja Teaduskeskus	5
SA Tallinna Hambapoliiklinik	190
SA Tallinna Lauluväljak	15
SA Lutreola	0
SA Öpilasmalev	3
Tallinna Vee-ettevõtjate Järelevalve SA	3
Ettevõtluse Toetamise ja Krediidi Haldamise SA	11
SA Tallinna Kultuurikatel	33
SA Tallinna Arengu- ja Koolituskeskus	2
SA Tallinna Televisioon	21
SA Tallinna Vene Muuseum	4
SA Keskkonnakogu	0
MTÜ Keskkonnateenused	0

Kokku: 6 256

Haridus

Elanike võimalus turvaliselt kasvada, mitmekülselt areneda ja elukestvalt õppida on üks Tallinna peamistest eesmärkidest

Linna haridusvaldkonna peamine eesmärk on tagada mitmekesised hariduse omandamise võimalused ja nende kättesaadavus. On oluline, et kõigile Tallinnas elavatele lastele oleks tagatud lasteaiakohad ja alushariduse omandamine, võimalused põhihariduse ning keskhariiduse omandamiseks, kutsehariduse omandamine lähtuvalt tööjõuturu vajadustest ning lastele ja noortele oleksid loodud mitmekesised huvihariduse ja -tegevuse võimalused.

2011. aasta lõpu seisuga oli Tallinnas 127 lasteaeda, kaks lasteaed-alkooli, üks lasteaed-põhikool ja üks lasteaia-rühmadega kool, kokku oli kohti 21 977 lapsele. Lisaks toetas linn 20 eralasteaeda, võimaldades sellega lastehoidu veel 725 lapsele. Jätkati programmi „Lasteaiakoht igale lapsele” elluviimist, millega loodi juurde 465 uut lasteaiakohta, sellest

84 loodi juurde uute rühmade avamisega Tallinna Lepistiku Lasteaed-Algkoolis, Tallinna Kristiine Lasteaias, Tallinna Lasteaias Südameke ja liitpuudega laste rühma avamisega Tallinna Heleni Koolis.

Lasteaiakohtade arv 2010–2011

Asutuse kuuluvus	Kohtade arv (tk)		Kasv	
	2010	2011	tk	%
Munitsipaal-lasteasutus	21 512	21 977	465	2,2%
Eralasteaed	657	725	68	10,4%
Kokku	22 169	22 702	533	2,4%

Laste arv Tallinna lasteasutustes 2005–2011 (aasta lõpul)

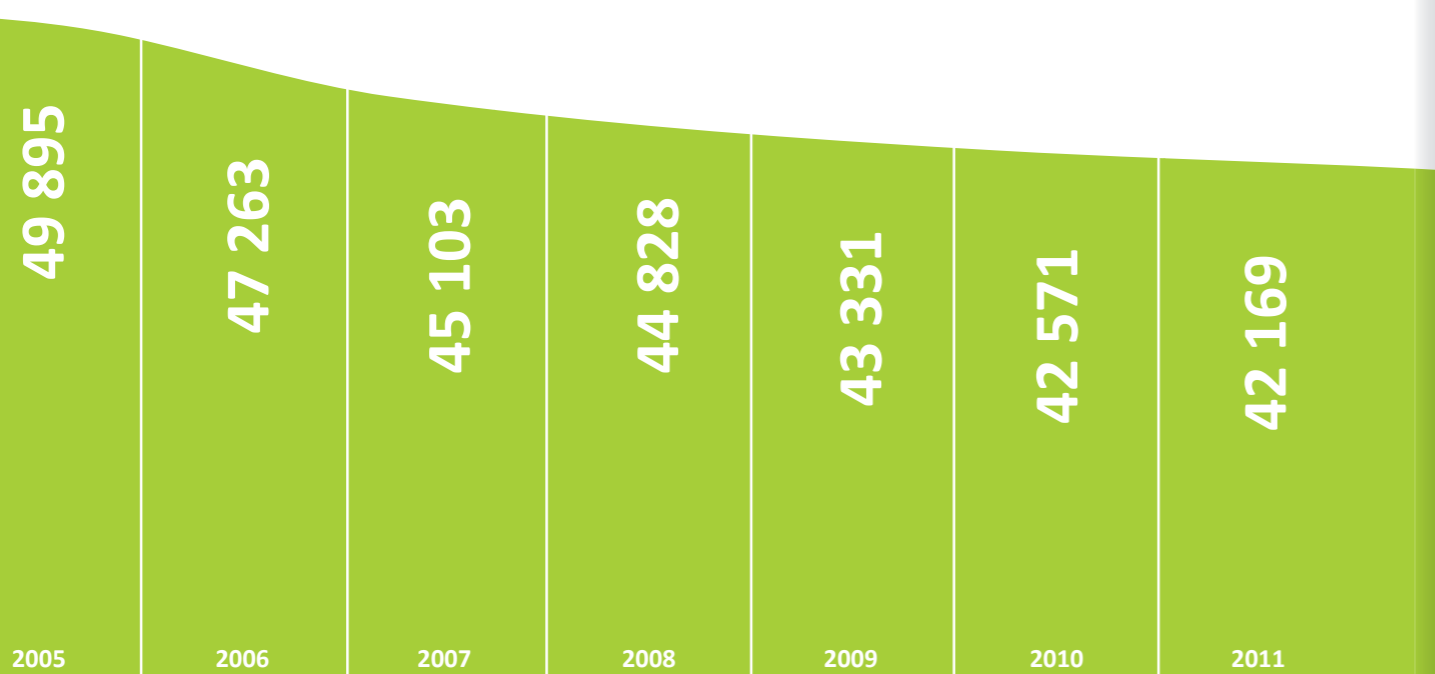
Kvaliteetne haridus on riigi üks põhiline arengueeldus. Tallinnas tegutses 2011. aasta lõpu seisuga 66 munitsipaal-kooli, 11 erakooli ja kolm riigi üldhariduskooli. 2010/2011. õppeaastal õppis Tallinna koolides 42 169 õpilast, neist 4124 teistest omavalitsusüksustest. Õpilaste arv linna koolides vähenes võrreldes 2010. aastaga 402 lapse võrra.

Alates 2006. aastast tagab linn kõigile 1.–9. klassi õpilastele tasuta toitlustamise. 2011. aastal kattis linn lisaks 28 957 põhikooliõpilase toitlustamiskuludele ka 306 vähekindlustatud perest pärit gümnaasiumiõpilase toitlustamiskulud. Ühe toidupäeva maksumus oli 1,15 eurot, millest linn tasus 0,37 eurot õpilase kohta ning ülejäänud kaeti riigieelarvest saadava toetuse arvelt. Kõikides koolides pakuti õpilastele tugiteenuseid (sh logopeedi- ja psühholoogiteenused) ning 25 munitsipaal-koolis jätkasid tööd pikapäevarühmad. Paindliku tööajaga pikapäevarühmade avamisega laiendati võimalusi laste päevahoiuks.

Jätkuvalt on oluline haridusvaldkonnas tagada haridusastutes tänapäevane ja nõuetele vastav õpikeskkond. 2011. aastal jätkus koostöö erasektoriga ning aasta lõpul sõlmiti koostööleping K&L Arenduse OÜ-ga Tallinna Kuristiku Gümnaasiumi ja Tallinna Läänemere Gümnaasiumi ning Kolde Lasteaia ja Tallinna Lasteaia Vikerkaar tervikrenoveerimiseks. Renoveeritud koolides alustatakse õppetööd 1. septembril 2012 ning lasteaedades 2012. aasta lõpul.

Lisaks põhi- ja gümnaasiumiharidusele pakub linn kutseõpet Kopli Ametikoolis, kus 2010/2011. õppeaastal õppis 262 noort 24 õpperühmas, neist 223 põhiharidusega ning 39 põhihariduseta õpilast. Tallinna Kopli Ametikoolis on võimalik omandada kutseõpet järgmistel erialadel: elektrik, keskkonnatehnika lukksepp, kinnisvarahoolitus, rahvuslik puutööndus, sepatöö, tekstiilitöö ja kodumajandus. Õppetöö toimub nii eesti kui ka vene keeles.

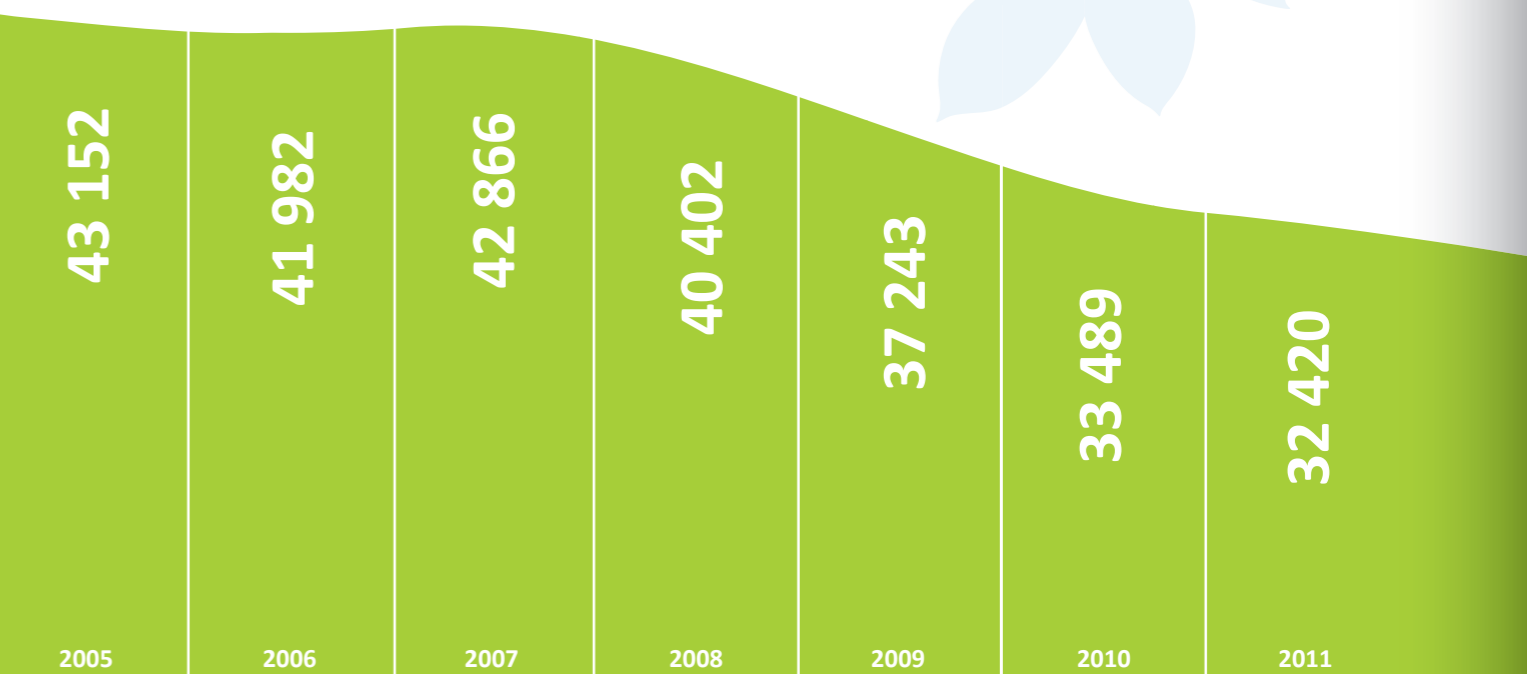
*Õpilaste arv Tallinna koolides
2005–2011 (aasta lõpul)*

Linn pöörab suurt tähelepanu huvihariduse võimaluste loomisele ja tagamisele. Tallinnas tegutses 2011. aastal üheksa munitsipaalhuvikooli ja kolm Vanalinna Hariduskolleeegiumi koosseisu kuuluvat huvikooli, kus õppis kokku 7650 last. Üldhariduskoolide juures tegutsevates huviringides osales 24 770 last. Ringides said õpilased tegeleda nii tehnika, loodusõpetuse, teatri, spordi, kunsti, muusika, tantsu, kunstireerimise kui ka võõrkeeltega. Euroopa Liidu tõukefondide kaasrahastamisel jätkati Tallinna Huvikeskuse Kullo osalist renoveerimist.

2011. aastal jätkus tegevus õpikeskkonna loomiseks, mis võimaldas Tallinna lastel ja õpilastel omandada riiklikus õppekavas esitatud nõuetele vastavaid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) pädevusi. Peamiselt keskenduti haridusastutestele nüüdisaegse õppetöö korraldamiseks vajaliku IKT taristu toimimise tagamisele. Kõigile linna haridusastutestele on loodud võimalused tsentraalsete IKT infrastruktuuri teenuste (domeeniserver, failiserver, printserver, terminalserver, gruppitööserver, andmevarundus, viiruse- ja nuhkvaratõrje jm) kasutamiseks. 2011. aasta sügiseks oli nimetatud teenusega liitunud 122 haridusastutust.

*Huviharidust omandavate laste arv Tallinnas
2005–2011 (aasta lõpul)*

Eesmärgiga toetada ja motiveerida laste ja noorte püüdlusi ja loomingulist tegevust jätkati ka parimate tunnustamisega. 2010/2011. õppeaastal toimusid 25 õppeaines olümpiaadid, neist võttis osa 8632 õpilast. Kümnel rahvusvahelisel olümpiaadil esindasid Eestit 19 Tallinna õpilast, kes võitsid seitsmes valdkonnas (lingvistika, bioloogia, loodusteadus, keemia, matemaatika, füüsika, astronoomia) kokku 22 medalit (kolm kuld-, kaheksa hõbe- ja 11 pronksmedalit).

Linnaosades aitavad koolikohustuse täitmist tagada ja kriminaalennetustööd korraldada alaealiste komisjonid. Koostöös mittetulundusühingutega viidi ellu mitu riskirühma noortele suunatud erinooresotöö projekti.

Kultuur

Kultuurivaldkonna eesmärk on laia ja kvaliteetse kultuuri-teenuste valiku tagamine nii Tallinna elanikele kui ka turistidele.

2011. aasta oli „Tallinn – Euroopa kultuuripealinn 2011“ aasta. Kultuuripealinna aasta tähendas suursündmust kogu Eestile. See oli Eesti ajaloo suurim kultuurisündmus. Kultuuripealinna programmi oli kaasatud tuhandeid Eesti kultuuritegelasi ja sadu välispartnereid ühtekokku 76 riigist. Ellu viidi 300 kultuuriprojekti, mille raames toimus 7000 sündmust. Aasta lõpuks kogusid kultuuripealinna projektid kokku 1,9 miljonit külastust

Kultuuripealinna tervikprogrammi „Mereäärsedlood“ projektid hõlmasid Tallinna eri kogukondi ja rahvusrühmi, haarasid noori tegijaid ning eelistasid loomist tarbimisele. Hõlmatud olid etenduskunstid, audiovisuaalsed kunstid, kirjandus, sport, pärimuskultuur, kunst, linnaruum ja disain, muusika ning valdkondadevahelised projektid.

Kultuuripealinna programmi suuremad sündmused olid: suve suurim tasuta perepidu Tallinna merepäevad, laulu- ja tantsupidu „Maa ja ilm“, kontsertetendus „Vabaduse laul“, Tallinna maraton ja kultuuripealinna aasta lõpupäev „Õnnelik lõpp“, mille raames jõudis esmaettekandeni Margo Kõlari heliteos „Tornikellade laul“, mis sündis kümne kiriku kellade koosmängust. Silmapaistvamad teatriprojektid olid Põhuteater ning uuslavastused „Parsifal“, „Gilgamesš“, „Kolm kuningriiki“, „12 Karamazovit“, „The Black Rider“ ja „SIGNA: Bleier Research Inc“.

2011. aastal tegutses Tallinnas 17 haruraamatukogu, mida külastas aasta vältel ligi 1,05 miljonit inimest. Kaks haruraamatukogu asub Haaberstis, kolm Kesklinnas, kaks Lasnamäel, kolm Mustamäel, kolm Nõmmel, üks Pirital ja kolm Põhja-Tallinnas, lisaks tegutseb raamatukogubuss Katarina Jee. 2011. aastal pöörati suuremat tähelepanu vene keelt emakeelena kõneleva elanikkonna ühisesse info- ja kultuuriruumi kaasamisele. Igale Tallinnas 2011. aastal esimeses klassis kooliteed alustanud lapsele kingiti raamat „Suvevaheaeg koolis“. Suurim IT-arendus oli e-raamatute laenamis- ja lugemiskeskonna tarkvara loomine.

Selleks, et tagada mitmekesiseid võimalusi vaba aja veetmiseks, sh harrastus- ja seltsitegevuse arendamiseks ning

kontsertide, etenduste ja näituste korraldamiseks, tegutses 2011. aastal Tallinnas kümme linna kultuuriasutust: Tallinna Toomklubi, Pelgulinna rahvamaja, Kultuuriseltside Teabekeskus, Vene kultuurikeskus, kultuurikeskus Lindakivi, Mustamäe kultuurikeskus Kaja, Salme kultuurikeskus, Nõmme kultuurikeskus, Tallinna Haabersti linnaosa vaba aja keskus ja Pirital vaba aja keskus. Nende asutuste 312 harrastusringi tegevusse oli kaasatud 7473 eri vanusegrupis ja eri huvidega inimest. Linna kultuuriasutused korraldasid 2011. aastal kokku 2121 kultuuriüritust.

Muuseum on kultuuripärandi hoidja, teadus- ja mäluasutus, mis pakub emotsionaalseid ning harivaid kogemusi väga laiale avalikkusele. Tallinna Linnamuuseumi koosseisu kuulub kümme harumuuseumi, mida külastas aasta vältel 189 149 inimest. 2011. aasta kõige külastatavamaks muuseumiks kujunes 2010. aastal uuenenud Kiek in de Kök ja bastionikäigud.

Linnale kuuluv etendusasutus Tallinna Linnateater andis 422 etendust 58 676 vaatajale. Teatri repertuaaris oli kokku 24 lavastust, neist seitse uuslavastust. Koostöös Tallinna Filharmooniaga korraldati ühine kontsertturnee Eesti kolmes teatrimajas – Viljandis, Rakveres ja Tallinnas. Traditsiooniliselt osales teater Eesti Teatri Festivalil Draama 2011. Kultuuriministeriumi toetusega jätkati linnateatri suveõue taastamist.

Tallinna Filharmoonia korraldas juba seitsmendat korda Birgitta festival, mis on ühtlasi ka Tallinna tunnusfestival. Koostöös festivaliga Promfest toodi publiku ette Verdi „Attila“. Kokku anti kaheksa etendust ca 8000 pealtvaatajale.

Alates 2011. aastast asub Tallinna Filharmoonia ajaloolises Mustpeade majas. Jätkus Tallinna kammerorkestri sari „Salong“ ning džassi ja kirjandust ühendav ürituste sari „Kohtumised kamina juures“, kus Kloostri Aida hubases ja loomingulises õhkkonnas kohtuvad muusik ja näitleja. Pärt Uusbergi teose „Paradiis“ esitusega Tallinna Jaani kirikus lõpetati neli aastat kestnud kirikumuusika sari „Viva oratorio“. Uue algatusena käivitus kontserdisari „Talendid kodus“, millega tutvustatakse hetkel maailma juhtivates muusikakõrgkoolides õppivaid või mujal tegutsevaid säravaid andeid, kes on oma muusikuteed alustanud Eestis. Sügisel alustati Mustpeade maja Vennaste toas uue barokkontsertide sarjaga „Püha Mauritiuse barokiõhtud“.

Koolitusturu mitmekesistamiseks ning elukestva õppe väärtustamiseks anti Tallinna rahvaülikoolis vabaharidus-, huvija täienduskoolitust 2434 inimesele. Pakuti 171 loengusarja ja praktilise tegevuse kursust. 2011. aastal pälvisid rohkem huvi kursused „Tervislik ja kerge koristamine“, „Ülevaade Tiibeti meditsiinist“, „Tooršokolaadist trühvliteni“, „Emotsionaalsed pinged ja füüsilised haigused“, „Restaureerimine ja vana mööbel kodus“, „Trendid maailmakirjanduses“, „Veinikool“ ja „Minu sisemine kindlus“. Lisaks korraldati 11 rahvaülikooli propageerivat üritust ja korraldati 13 näitust.

Kultuuripärandi hoidmiseks ja teadvustamiseks, mälestiste materiaalse korrashoiu tagamiseks ning ajaloolise elukeskkonna väärtustamiseks jätkati 2011. aastal Tallinna vanalinnas ja väljaspool vanalinna asuvate mälestiste ehitus- ja

restaureerimistegevust. Jätkuvalt toetati mälestiste, vanalinna hoonete ja väärtuslike detailide restaureerimist, telliti restaureerimise projektdokumentatsioon, teostati väliuuringuid ning üldjärelevalvet.

2011. aastal said linna omandiks Neitsitorn, Tallitorn ja nendevaheline linnamüür. Kompleksi restaureerimist alustati 2011. aastal ja see viiakse lõpuni 2012. aastal, misjärel avatakse Neitsitorni ülemistel korrustel taas kohvik ning alumistele korrustele loob Tallinna Linnamuuseum uue ekspositsiooni. Muuhulgas taastatakse Kiek in de Köki suurtükitorni ja Neitsitorni vaheline linnamüüri kaitsekäik.

Selleks, et säilitada ja teadvustada linnakodanikele arhitektuuriliselt ja kultuuriliselt terviklikult säilinud ajaloolise linnaruumi (miljööväärtuslike hoonestusalade) väärtusi, eraldati 2011. aastal toetusi 63 ajaloolise hoone detailide (ajaloolised ukse ja aknad, akende piirdeliistud ja simsid, varikatused, originaalne välislaudis jm) restaureerimiseks. Jätkati 2001. aastal algatatud Tallinna ajaloolisi asumeid väärtustava kampaaniaga „Vana maja korda!“. Koostöös Säästva Renoveerimise Infokeskusega korraldati elanikele ja huvilistele vana maja korrastamise teemalisi seminare ja infopäevi, anti arhitekti- ja insenerikonsultatsioone ning avati Telliskivi loomelinnakus vana materjali taaskasutusladu koos õppeklassiga, kus septembris korraldati menukas materjali taaskasutust propageeriv mess „Ökomäss 2011“.

Eesmärgiga tunnustada tallinlastest teenekate kultuuritegelaste loomingulist tegevust anti 2011. aastal esmakordselt välja Tallinna teeneka kultuuritegelase preemia. Pikaajalise väljapaistva loomingulise tegevuse eest pälvis selle Valli Lember-Bogatkina. Anti välja ka Kristjan Raua kunstipreemia ja Pimedate Ööde filmifestivali preemia.

Jätkati kultuuriasutuste loominguliste, ruumiliste ja tehniliste võimaluste arendamist, et pakkuda linlastele ja linna külalistele mitmekesiseid kultuuriteenuseid. Jätkus Tallinna lauluväljaku rekonstrueerimine. Jätkati Kultuurikatla hoonetekompleksi renoveerimistöödega, mille esimeses etapis rajati hoone kommunikatsioonid, teostati vajalikud lammutus- ja uurimistööd. Kultuurikatla näol on tegemist kultuurikeskusega, kuhu kavandatakse multifunktsionaalne saal ning ruumid loomemajandusega tegelevatele ettevõtetele ja organisatsioonidele. Kultuurikatla hoone rekonstrueerimisega tegeleb alates 2012. aastast sihtasutus Tallinna Kultuurikatel. Kinnitati Kultuurikatla, Linnahalli ja mere vahelise ala detailplaneering, mille alusel on nimetatud ala avalikult kasutatav linnaruum, mis ühtlasi lisab atraktiivsust üldisesse linnapilt ning pakub linnakodanikele ja külalistele uusi vaba aja veetmise võimalusi. Jätkati Tallinna loomaia keskkonnanahariduse keskuse rajamist ja renoveeriti osaliselt paksunahaliste maja jõeobude ja ninasarvikute osa. Restaureeriti Harju tänaval asuv Vilde monument.

Tallinna botaanikaaial täitus 2011. aastal 50. tegutsemisaasta. Euroopa Liidu toel rekonstrueeritud ja 2010. aasta lõpus külastajatele avatud ekspositsioonikasvuhooned avaldasid positiivset mõju taimede kasvu- ja töötajate töötingimustele ning suurendasid ka külastajate arvu. 2011. aastal külastas botaanikaaeda 46 742 inimest. Botaanikaiaia taimekollektsioonide väärtus kasvas 2011. aasta lõpuks 3,1 miljoni euroni.

2011. aastal viidi lõpule kultuurikilomeetri rajamine. Kultuurikilomeetrina rajati aastatel 2010–2011 Logi tänavalt Tööstuse tänavani kulgevale vanale raudteetammile kergliiklustee, mis ühendab selliseid piirkonna kultuuriobjekte nagu Kultuurikatel, Lennusadama kompleks ja Noblessneri valukoda.

12. novembril 2011 avati Nõmme turu kõrval mäeveerel Nikolai von Glehni mälestusmärk ja lipuväljak. Kuju valmis Aivar Simsoni kavandi alusel OÜ-s Seaküla Studiod.

Sport ja noorsootöö

Selleks, et tallinlane oleks elurõõmus ja terve, peab ta olema ka kehaliselt aktiivne

2011. aastal sai sportida kuues linna spordiasutuses: Kadrioru staadionil, Kristiine Spordis, Pirita spordikeskuses, Tallinna spordihallis, Lasnamäe spordikompleksis ja Nõmme spordikeskuses. Harrastus- ja saavutusspordiga tegelemiseks oli spordiasutustel kokku 25 spordibaasi. 2011. aastal olid teenused spordihuvilistele kättesaadavad keskmiselt 10–13 tundi päevas ja seitse päeva nädalas.

Pirita spordikeskuse populaarsemad teenused on seotud uisuväljaku ja terviseradadega. Talveperioodil on võimalus uisutada suurimal välisväljakul mõõtmetega 42x42 m ning suusatada rajatraktoriga ettevalmistatud parimatel suusaradadel Tallinnas.

Nõmme spordikeskus on kaasaegne spordikompleks, mis pakub aastaringselt mitmekülgseid sportimisvõimalusi tervislike eluviise harrastavatele eri vanuses inimestele ja spordiklubidele. Sportimisvõimaluste parandamiseks ja vaba aja sisustamiseks on rajatud hooldatud ja valgustatud liikumisradu. Nõmme-Harku liikumisrajad koos ühendusteedega on pikenenud 20 kilomeetrini, olles sellega hetkel pikim omalaadne rajatis Eestis. Rajad on valgustatud, tähistatud nii suuna- kui ka kilomeetriveriitadega, olulisematesse liikumissõlmedesse on paigaldatud rajaskaemid, raja ääres paikneb kuus võimlemislinnakut.

Kadrioru staadion on lähiregioonis unikaalne spordikeskus, kus on kaks harjutusväljakut ja suurepärased tingimused kergerõustiku ning jalgpalli harrastamiseks. 2011. aastal toimus Kadrioru staadionil 45 mitmesugust spordi- ja kultuuriüritust, nendest kuus olid rahvusvahelised. Suursündmuseks oli 21.–24. juulil toimunud Euroopa juunioride meistrivõistlused kergerõustikus. Võistlused toimusid värskest renoveeritud staadionil, mis sai 18. juulil 2011 uue IAAFi sertifikaadi. Staadionil peeti ka Eesti meistrivõistlused kergerõustikus ja ERGO maailmamängud.

2011. aasta aprillis võeti kümneks aastaks üürile Snelli staadion, kus Tallinna üldhariduskoolid, eelkõige seitse ümbuskonna kooli, saavad läbi viia kehalise kasvatuse tunde ja korraldada spordipäevi. Õppetööst vabal ajal on staadion avatud eri spordialade harrastajatele.

Liikumisharrastuse edendamiseks ja elanikkonna tervise parendamiseks käivitatud toetusprogrammi „Tallinn liigub!” koondati kõik terviselikumisüritused. Programmi raames korraldati 235 terviselikumisüritust, millest võttis osa kokku 195 000 inimest. Lisaks korraldati linnaosades arvukalt piirkondlikke spordiüritusi ja -võistlusi ning tervisepäevi.

Tallinna 4–19-aastaste laste ja noorte, sh ka puuetega laste ja noorte ning püsiva (vähemalt 40%) töövõimetusega inimeste sporditegevuse korraldamiseks jätkati spordiklubide toetamist, mis andis võimaluse spordiga tegeleda 20 126 harrastajal väga erinevatel spordialadel, sh kergejõustik, pallimängud, maadlus, male, kabe, vee- ja jääspordialad, jalgrattasport jm. Toetati 170 spordiklubi tegevust, toetus ühe harrastaja kohta oli keskmiselt 163 eurot. Eesmärgiga motiveerida harrastajatega tegelevaid treenereid ennast täiendama ja kutseoskusi tõstmata, eraldati 402-le kutsequalifikatsiooni III–IV tasemega treenerile toetust (vastavalt kutseoskuse tasemele) keskmiselt 969 eurot treeneri kohta.

2011. aastal toetati Tallinnas ka mitmete spordialade tiitlivõistluste ja juba traditsiooniliste spordiürituste korraldamist. Rahvusvahelistest tiitlivõistlustest toimusid Euroopa juunioride meistrivõistlused kergejõustikus, klassikalise kultuurismi maailmameistrivõistlused, taekwondo Euroopa meistrivõistlused, kiirusautomudelite 60. Euroopa meistrivõistlused, XII Euroopa noorte kabemeistrivõistlused ning Euroopa wushu meistrivõistlused. Traditsiooniliselt toimus Tallinnas vehklemise maailmakarika etapp Tallinna Mõök 2011, rahvusvaheline võistlustantsuvõistlus Tallinn International Open Cup 2011, ERGO maailmamängud kettaheites, ekstreemspordifestival Simpel Session, judo MK-etapp, võitluskunstide maailmamängud 2011 ja 28. rahvusvaheline autoralli Tallinna Ralli 2011. Suurimaks spordiürituseks võib aga pidada SEB Tallinna Sügisjooksu ja SEB Tallinna Maratoni, kus oli 17 594 osalejat, nendest 1267 läbis maratonidistantsi.

2011. aastal jätkati Pirita spordikeskuse multifunktsionaalset arendamist eesmärgiga luua olemasoleva velotreki ja Pirita jõeoru maastikukaitseala territooriumile multifunktsionaalne spordikeskus, kus on tingimused ja võimalused tervise-, harrastus- ning võistlusspordiga tegelemiseks. Teise suure objektina jätkati Tondiraba spordikompleksi (Varraku tn 14) kinnistu detailplaneeringu ja kinnistule rajatava jäähalli projekteerimistööde ettevalmistamisega. Kinnistule on kavas rajada kolme väljakuga kaasaegne jäähall ning pärast uue planeeringu kinnitamist ehitada võimlemishall, olümpiaujulaga veekeskus, raamatukogu ja hostel.

Noorsootöö eesmärgiks on pakkuda noortele kvaliteetseid ajaveetmise võimalusi linnas ning kujundada laste ja noorte tervislikke eluviise

Noorsootöö teenuseid pakub linn 11 piirkondlikus noortekeskuses, infokeskuses, teabe- ja nõustamiskeskuses. Noortekeskusi külastati 2011. aastal 66 019 korda. Noortekeskustes tegutses 29 huvitegevust pakkuvat klubi või stuudiot. Osaleti 20 riigisisese- või välisprojekti.

Noortekeskuste märkimisväärsamad tegevused 2011. aastal olid järgmised.

- Projekt „Naabrist parem – Lasnamäe noorteka eri“, mille tulemusena anti koos noortega keskuse ruumidele uus ilme. Kogu ettevõtmist kajastati Tallinna TV-s kolme saatega, kus lisaks Lasnamäe noortekeskusele tutvustati laiemalt ka Tallinna noorsootööd.
- Projekt „Põlvkondade mõistmine läbi video“, mille raames filmiti Männiku noortekeskuse tegevusi. Tegevustesse olid kaasatud eri põlvkonnad: noored, vanemad, vanavanemad ja piirkonna elanikud.
- Projekt „Kogukondade vaheline dialoog: vastastikune mõistmine läbi muusika“. Eesmärk oli luua ja tugevdada partnerlussuhteid Lasnamäe eesti ja vene õppekeele koolide õpilaste vahel, kasutades mitteformaalseid meetodeid, mis baseeruvad kultuuridevahelisel suhtlusel, vastastikusel mõistmisel ja usaldusel.

Noorte infokeskus on Tallinnas ainus ülelinnalist noortefot haldav asutus, mis vahendab informatsiooni linna noortele ja noortega tegelevatele inimestele. Info ja nõustamise kontakte oli 2011. aastal 239 605, millest suurema osa moodustasid jätkuvalt populaarse veebipõhise noorte infoportaali www.taninfo.ee kodulehe külastused. Tallinna noorte infokeskus andis 2011. aastal välja kuus trükist kogutiraažiga 72 500 tk ning korraldas 33 infoüritust, kus osales 15 000 noort, ja 159 infotundi, millest võttis osa 3390 noort.

Alates 2010. aastast pakuvad Tallinna noorte infokeskus ning Tallinna ja Harjumaa noorte teabe- ja nõustamiskeskus karjääriinfo- ja karjääriinõustamise teenust. 2011. aastal sai karjääriinõustamist kokku 7974 noort ning karjääriinfot vahendati 1780 noorele. Lisaks korraldati karjääripäevi, seminare ja karjääriinfo loenguid.

Vabaduse väljakul asuvates maa-alustes ruumides tegutses alates 2009. aasta augustist teaduskeskuse AHHA Tallinna filiaal, mida külastas hinnanguliselt veidi üle 70 300 huvilise, kellest 39 000 külastasid AHHA näitust. Seiklushimulisi, kes kogesid elamusi 4D kinokaplis, oli 2011. aastal üle 31 000. Tallinna lastele ja noortele korraldati noortelaagrit, mis toimusid suvisel, sügisel ja talvisel koolivaheajal. Jätkuvalt toetati suviseid noortelaagrit. Toetuse kogusumma oli 79 000 eurot ja kasusaajaid oli 3904.

Juba kaheksandat aastat tegutses õpilasmalevas oli 2011. aastal 36 rühma, sellest 23 linnaväliselt rühma ja 13 linnasisest rühma, milles osales kokku 676 noort. Lisaks tava-pärastele malevõtöödele (marjakorjamine, korraldus- ja haljastustööd), korraldati märtsis malevanädalat, maikuus rühmajuhitide koolitust ning malevasuve lõpus koostöös Eesti Noorsootöö Keskuse ja SA Archimedes Euroopa Noored Eesti bürooga neljandat aastat järjest projekti „Malgatus“, mille raames teevad malevlased omal algatusel midagi head ja ühiskonnale kasulikku. Noored parandavad maailma!

Kohaliku omavalitsuse noorsootöö kvaliteeti hinnatakse riikliku mudeli alusel ning hindamine koosneb sise- ja välis-hindamisest. 2011. aastal osales hindamises 18 Eesti omavalitsust ning hindamise tulemusena selgus, et Tallinnas on mudeliga ette nähtud noorsootöö eesmärkidest täidetud 84%. Selleks, et Tallinna noorsootöö oleks senisest veelgi tulemuslikum, koostati uus noorsootöö arengukava.

Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

Linna üks olulisimaid ülesandeid on sotsiaalse toimetuleku tagamine linnaelanike eri gruppidele, abistades ja toetades eakaid, puuetega inimesi, lapsi ja raskustesse sattunud peresid

Linn on viimastel aastatel oluliselt panustanud sotsiaalhoolekandesse ja tervishoiuteenustesse. Majanduslanguse tingimustes on nimetatud valdkond olnud jätkuvalt üks prioriteetsemaid ka Tallinna linna teises abipaketis.

Tallinna Linnavolikogu 2. detsembri 2010 otsusega nr 276 võeti vastu Tallinna linna teine abipakett linnaelanikele ja ettevõtjale 2011-2012, milles pakuti linlastele ja ettevõtjatele 53 toetavat abimeedet, sh 17 meedet toetuste ja sotsiaalabi valdkonnas ja seitse meedet raskustesse sattunud inimeste nõustamise valdkonnas. Abipaketi alusel baasrahastati Põhja-Tallinna linnaosas asuvat tööharijutuskeskust, suurendati puuetega inimeste tööhõivet, luues neile 16 töökohta linna asutustes, alustati toimetulekuraskustes olevatele inimestele riigi poolt kehtestatud hooldusravi omaosaluse hüvitamist, võimaldati laste päevakeskustes käivatele lastele kord päevas soe toit, toetati toidupanga tegevust Põhja-Tallinna linnaosas ja selle laienemist teistesse linnaosadesse, suurendati kohtade arvu kodutute varjupaikades ja eraldati lisavahendid abivajajate toitlustamiseks kodutute varjupaigas aadressil Kopli tn 79. Uue toetusmeetmena rakendati hambaravi kulude katmist toimetulekuraskustes isikutele. Aasta jooksul maksti 10 035 taotlejale 804 000 euro eest perekonna sissetulekust sõltuvaid toetusi. Tööpuuduse kasv pidurdus 2011. aasta jooksul ja aasta lõpuks langes toimetulekutoetust vajavate isikute arv 4463-lt 3795-ni.

Puuetega inimeste hoolekandeteenuste valdkonnas keskenduti 2011. aastal teenuste optimeerimisele, puudespetsiifiliste eripärade arvestamisele teenuste osutamisel ja teenuste kättesaadavuse parandamisele. Tallinnas elab 23 898 puuetega inimest, neist 1627 on lapsed. Linn toetab puuetega inimeste toimetulekut ühiskonnas transporditeenuste, isikliku abistaja teenuste, töö- ja rakenduskeskuse teenuste osutamisega ning päevategevuse ja -hoiu korraldamisega. Koostöös Tallinna Liikumispuuetega Inimeste Ühingu, Tallinna Kommunaalameti ja Tallinna Linnaplaneerimise Ametiga nõutakse jätkuvalt avalike hoonete projektide kohustuslikku kooskõlastamist. Nii tagatakse uute hoonete vastavus invanõuetele. Invatransporditeenuse paranda-

miseks korraldati ümber transporditellimuste esitamine. Töötati välja viipekeele tõlketeenuse osutamise uus kord, mis võimaldab teenuse kasutajatel valida teenuse osutaja ise. Ilmus venekeelne elektrooniline Tallinna puuetega isikute teenuste infoteatmik, mille leiab veebilehelt www.tallinnakoda.ee. Päevakeskuses Käo alustas 1. septembril 2011 tööd MTÜ Inimeselt Inimesele Käo Põhikool, kus pakutakse õppimisvõimalust 45-le sügava intellekti- ja liitpuudega lapsele.

Eesti elanikkond vananeb jätkuvalt. Eakate hoolekande eesmärk on vanaduspensionialiste isikute toimetuleku kindlustamine, eakatele võimalikult kaua kodus elamise kindlustamine läbi avahooldusteenuste pakkumise ning kvaliteetse üldhooldekodu teenuse pakkumine. 2011. aastal osutati üldhooldekodudes teenust kokku 952 hooldust vajavale Tallinna elanikule. Suurenenud on psüühiliste erivajadustega tööealiste isikute arv, kes vajavad riiklikku erihooldusteenust. Kuna riikliku teenuse järjekorrad on pikad, peab Tallinn kuni riikliku erihoolduskoha saamiseni tasuma nende isikute hoolduskulud erihoolekandeaasutuses. Iru hooldekodus jätkati ööpäevaringse teenuse osutamise põhimõttel intervallhoiuteenuse osutamist. Teenus toetab eaka toimetulekuvõimet pärast haiglas viibimist, samuti võimaldab ajutist puhkust eakate eest hoolitsevatele pereliikmetele või lähedastele. Sotsiaalvalve-alast häirenuputeenust hakati alates 2011. aasta septembrist osutama ööpäevaringselt kõikidele teenust vajavatele eakatele ja puuetega inimestele, mis annab nii abivajajatele kui ka nende omastele turvatunde, et abi on vajaduse korral olemas.

Kõik lapsed peavad end tundma hoolitsetuna, kaitstuna ja abistatuna. Laste hoolekande eesmärk on võimaldada vanemliku hoolitsuseta lastele hooldamist lastekodus, varjupaiga- ja rehabilitatsiooniteenuse osutamist sõltuvushaigetele lastele ja noortele, nõustada lapsi kasvatavaid peresid, osutada toetavaid sotsiaalteenuseid riskiperedele ja osutada abi emadele ja lastele, kes on perevägivalda ohvrid. 2011. aastal alustati tegevust Tallinna Lastekodu kahes uues peremajas, asenduskodude käikuandmine aitab

lastekodul üle minna peremudelil põhinevale töökorraldusele. Toimetulekuraskustes perede lapsi toetati lasteaia kohatasu ja huviringi või spordiklubi osalemistasu maksimisel ning korraldati neile laste päevakeskuste ja sotsiaalhoolekande osakondade kaudu toitlustamine. Samuti lubati toimetulekutoetust saavate perede lastel linnatranspordis tasuta sõita. Tallinna Lastekodus käivitati ööpäevaringse lapsehoiuteenuse projekt puuetega laste tööle minna soovivatele vanematele.

Tihedamat osavõttu ühiskondlikust elust pakuvad linnaosaade päevakeskused, mille teenuseid kasutavad aktiivsest sotsiaalsest elust kõrvalejäänud eakad, puudega isikud, lapsed, hoolekandeesutustest ellusuunatud ja muud riskigrupid. Linnaosades osutatav koduteenus on mõeldud eakatele ja puuetega isikutele, kes teenuse puudumise korral vajaksid hooldust sotsiaalhoolekandeesutuses. Igapäevaselt tagati sooja toidu jagamine supiköökides ja kodutute varjupaigas ning kõigile öömajja või varjupaika pöördunud abivajajatele tagati ajutine peavari.

Väga oluline on tagada kõigile linlastele kvaliteetne ning kättesaadav esmatasandi- ja eriarstiabi. 2011. aastal valmisid linnaelanikele teabematerjalid Tallinna elanike tervisepro-

fiili ja vigastuste profiili kohta, raviasutustele kompenseeriti osaliselt laste visiiditasu ja vanuritele hooldusravi tasu, organiseeriti üksielavate inimeste transport stantsionaarsele ravile, tasuta pikaajaste krooniliste haigustega patsientide õendusteenuste eest. Lisaks Iru hooldekodule osutati õendusteenust linna sotsiaalmajades. Tallinna linnavalitsuse tasandil moodustatud intersektoraalse tervisekoalitsiooni koosolekul arutati raudteeohutust ja supelrandade turvamise küsimusi. Rahvusvahelisele koostöövõrgustikule Safe Community edastati ühinemistaotlus ja põhjalik ülevaade vigastuste ennetamise kohta.

Sotsiaal- ja tervishoiuameti ning linnahaiglate koostöös korraldati viis ülelinnalist kliinilist konverentsi ja rahvusvaheline konverents „Lapse seksuaalne areng“. Koostöös Eesti Tervisfondiga organiseeriti ülelinnaline konverents „Mehe süda“ ning pereõdede seminar „Laps ja turvalisus“. Ametite koostöös viidi läbi konverents „Turvaline Tallinn II“. Messil Teeviit 2011 osaleti eraldi boksiga, kus tutvustati laste vigastuste tekkepõhjuseid ja ennetusvõimalusi ning koos Tallinna Kiirabiga õpetati praktilisi enese- ja esmaabi võtteid.

Tallinna linna asutusena tegutseb Tallinna Kiirabi, mis osutas kiirabiteenust 14 brigaadiga. Lisaks töötas suvekuudel vanalinnas kiirabi rattapatrull. Tallinna linnas on avatud 261 perearstinimistut 471 488 patsiendiga, kellest ca 10% on isikud, kellel puudub ravikindlustus. 2. mail 2011 alustas tegevust Tallinna Munitsipaalperearstikeskuse OÜ Nõmme Tervisekeskus, mis oli eriti populaarne eakate ja lastega perede seas. 1. juulil 2011 algasid Haabersti tervisekeskuse ja AS Lääne-Tallinna Keskhaigla hooldusravikliiniku ehitustööd. Hoonesse on kavandatud ruumid ka munitsipaalperearstikeskuse tegevuse laienemiseks Haabersti linnaossa. Elanikele vajalikud ravimid on ööpäev läbi kättesaadavad Kesklinnas Tõnismäe tänaval asuvas apteegis ja Lasnamäel Vikerlase tn 19 asuvas apteegis.

Linnaelanikele on oluline elamisväärtus ja roheline elukeskkond, kus üks eesmärk on ka loodussõbraliku eluviisi propageerimine

27% Tallinna pindalast on kaetud haljastusega. Rohealadid on kokku 43,3 km², sellest moodustavad ülelinnalise tähtsusega pargid 3,5 km² ja linnaosa tähtsusega pargid 11,4 km². Heakorralduskonna põhieesmärk on hooldatud haljasalade ja linnametsade võrgustiku loomine. Selleks hooldati ning rekonstrueeriti parke, haljasaladid ja pusrakke. Haljasalade atraktiivsuse suurendamiseks koostati tihedat ürituste programmi. Elukeskkonna parandamise eesmärgil toetati korteriühistuid õuealade ja fassaadide korrastamisel. Hooldati 83,7 ha linnametsi, Haabersti linnaosa riigimetsas raiuti võsa ja kuivanud puid.

Jätkus Kadrioru pargi rekonstrueerimisele, sest 2010. aastal saadi heakskiit Euroopa Liidu toetuse taotlusele Kadrioru Kirdetiigi rekonstrueerimiseks ning ümbritseva ala Jaapani aiaks ümberkujundamiseks. Aed avati küllastajatele 31. juulil 2011. aastal.

Haljasaladele rajati lillepeenraid, istutati 103 945 lille, 1241 puud ja 3808 põõsast, sh Kadrioru pargi Jaapani aeda 1192 puud ja 928 põõsast. Pargikunsti tutvustamiseks korraldati 2011. aasta suvel Kadrioru pargis ekskursioone, kontserte ja näitusi. Suvehooaeg lõpetati septembris toimunud traditsioonilise valgusfestivaliga „Valgus kõnnib Kadriorus“. Uisutamise võimaluste laiendamiseks on alates 2006. aastast Harju tänava haljasalal talviti avatud teiseldatav liuväli. 2011. aastal oli liuväli avatud 1. jaanuarist 10. aprillini ning 13. novembrist 31. detsembrini. Aasta jooksul küllastas liuvälja 26 000 inimest, neist 5409 olid kooliõpilased.

Sooviga taastada Tallinnas head lillekujundustraditsioonid ja pikaajaline programmiline tegevus lillekujunduskunsti propageerimiseks toimus 27. maist 27. augustini 2011 juba kolmandat korda rahvusvaheline Tallinna lillifestival, mida küllastas üle 450 000 inimese. Festivalist on saamas iga-aastane suurüritus, mis toob Tallinna aiandus- ja lillehuviilisi nii Eestist kui ka mujalt maailmast.

Üha enam populaarsust koguva projekti „Hoovid korda“ raames eraldati korteriühistutele toetusena 621 000 eurot, millega rahuldati 89 korteriühistu taotlused. Põhilised ühistute territooriumil tehtud korrastustööd olid jätkuvalt parklate laiendamine ja hooviteede remont.

2010. aastal alustati projekti „Fassaadid korda“, mille eesmärk on linna üldilme parandamine ja korterelamute energiasäästlikumaks muutmine. Linna toetuse arvelt katavad korteriühistud elamute fassaadide renoveerimislaua taotlemiseks vajaliku omafinantseeringu. 2011. aastal eraldati korteriühistutele toetusena 122 000 eurot, millega rahuldati 15 korteriühistu taotlus.

Eesmärgiga parandada linna heakorda hooldati laste mänguväljakuid ja koerte jalutusväljakuid. 2011. aasta jooksul registreeriti koerte keskregistris 1241 koera ning püüti 2799 hulkuvat looma, kellest 524 tagastati omanikele, uue omaniku leidis 344 looma.

Vastavalt Tallinna linnavolikogus 6. mail 2010 kinnitatud uuele Tallinna kalmistute kasutamise eeskirjale on senisel matmiskoha kasutajal, st isikul, kelle nimele on kalmistute registris vormistatud matmiskoha kasutamise õigus, kohustus esitada kalmistuasutusele taotlus kasutuslepingu sõlmimiseks kolme aasta jooksul alates 1. jaanuarist 2011. 2011. aastal sõlmiti 26 561 lepingut, mis on ca kolmandik kogu eeldatavalt sõlmitavate lepingute arvust. 2011. aastal toimus 4162 matust. 2011. aastal munitsipaliseeriti 25 ha Liiva kalmistuga külgnavat maad ning jätkati ettevalmistustööd ala väljaehitamiseks ja matmisteks kasutuselevõtmiseks, mis lahendab uuteks kirstumatusteks vajalike matmiskohtade probleemid Tallinnas vähemalt kümneks aastaks.

Heakord

Linnamajandus

Linna kui terviku huvides on väga oluline sihipärane eluasemepoliitika ning säästlik maakasutus

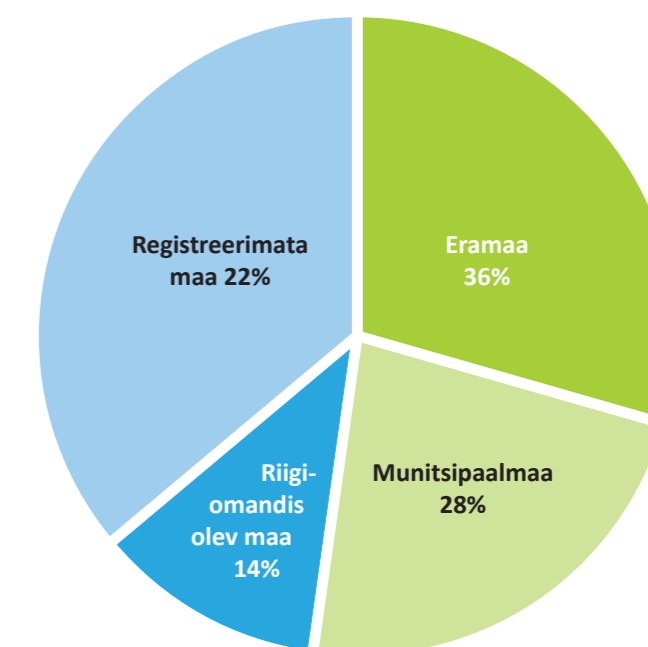
Omandireformi läbiviimise tulemusena oli seisuga 31.12.2011 Tallinnas registreeritud 33 737 katastriüksust pindalaga 12 377 ha, mis moodustas 78% linna haldusterritooriumist, sh eramaa 36%, munitsipaalmaa 28% ja riigi omandis olev maa 14%. Linna pindalast 22% on jätkuvalt registreerimata.

Linnamajanduse valdkonnas oli 2011. aasta olulisimaid tegevusi tallinlaste kodualuse maa 2012. aasta maamaksuvabastuse ettevalmistamine. Alates 2012. aastast on maamaksust vabastatud Tallinna haldusterritooriumil asuva maa omanik või maamaksuseaduse §-s 10 sätestatud maakasutaja tema kasutuses olevalt elamumaalt kuni 1500 m² ulatuses, kui sellel maal asuvas elamus on rahvastikuregistri andmetel taotleja elukoht. Maamaksuvabastuse avalduste vastuvõtmine toimus 01.09.2011–10.01.2012. 2011. aasta juulis ja augustis koostati maamaksust vabastamise avalduste vastuvõtmise ettevalmistamiseks vajalikud teatme- ja juhendmaterjalid, augustis korraldati linnaosavalitsustes infopäevad ja infotöötajate koolitus. Linnaelanikke teavitati artiklitega ajalehtedes, sh linnaosade ajalehtedes, raadio- ja telesaadetega ning reklaamidega kaubanduskeskustes. Kodualuse maa maamaksust vabastamiseks esitati 126 379 avaldust. E-teenust kasutades esitati 58 142 (46%) ja teenindussaalides ning postiga 68 237 (54%) avaldust. Maamaksuvabastuse saamiseks registreeris ennast Tallinna elanikuks 848 inimest.

Elamumajanduse valdkonnas oli jätkuvalt olulisim tegevussuund vähekindlustatud isikute eluasemeküsimuse lahendamine. 2009. aastal lahendati sundüürnike eluasemeküsimus, mis oli elamuehitusprogrammi „5000 eluaset Tallinnasse” põhieesmärk, ning asuti täitma Tallinna teist elamuehitusprogrammi. Programm on üks osa linna laiemast eluasemepoliitikast, mis keskendub linnale vajalikele töötajatele ja noortele peredele eluaseme üürimisvõimaluste loomisele. Raadiku elurajoonis valmis aastatel 2009–2011 kokku üheksa elamut, milles on 1215 korterit üldpinnaga 75 148 m². 2011. aastal valmisid viimased kolm elamut 483 korteriga, mille üldpind oli 27 733 m².

Tallinn jätkas 2011. aastal elamumajandusega seotud mitetetulundustegevuse toetamist ja korteriühistute toetamist koolitustoetusega. Jätkati 2009. aastal uue toetuseliigina alustatud korteriühistute hallatavatele elamutele energiamärgise taotlemise kulude katmist. Jätkuvalt töötas linnavalitsuse infosaaits korteriühistute infopunkt, kus korteriühistutega seotud küsimustes andsid nõu Eesti Korteriühistute Liidu juristid.

Tallinna haldusterritooriumi jagunemine maa omandivormi järgi

Linnal lasub ka kohustus kanda hoolt enesega mitte toimetulevate inimeste eest. Kodutute resotsialiseerimiseks on Tallinnal neli sotsiaalmajutusüksust. Sotsiaalmajutusüksusesse paigutatakse ka isikud, kes munitsipaalkorteris majanduslikult toime ei tule. Euroopa Liidu toetusel on kavas ehitada lisaks kaks sotsiaalmajutusüksust kokku 140 voodikohaga. Projekti I etapina valmib 2012. aastal 90 voodikohaga sotsiaalmajutusüksus aadressil Männiku tee 92. Projekti II etapis rajatakse 50 voodikohaga sotsiaalmajutusüksus aadressil Varre tn 7.

Jätkati lastekodu lastele perelähedase elukeskkonna loomiseks peremajade rajamist. 2009. aastal alustatud projekti raames on Euroopa Liidu toetusel kavas Tallinna eri piirkondadesse ehitada viis paarismaja ja kaks üksikmaja, kuhu ma-
jutatakse praegu nn kombinaattüüpi lastekodudes elavad lapsed. 2011. aastal valmis paariselamu aadressil Pihlaka tn 1b ja üksikelamu aadressil Veerenni tn 53.

Jätkus Tallinna turgude arendamine. 2010. aasta aprilli lõpus põles maani maha 2009. aasta sügisel renoveeritud Nõmme turuhoone. 2011. aasta algul viidi lõpule Nõmme turuhoone taastamine. Turgu külastavate klientide arv on järjest suurenenud: 2011. aastal suurenes klientide arv hinnanguliselt 40%. Maist augusti lõpuni toimusid igal nädalavahetusel linnarahvale tasuta kontserdid. 8. detsembril avati turul taas liuväli. 2011. aastal laienes turu tegevus ka Mustamäele ja Lasnamäele. Mustamäe turule ehitati 154 m ja Lasnamäe turule 216 m katusealusega avaletti. Mustamäe turul toimus aasta jooksul kaks rahvarohket laata ning maist septembri keskpaigani tasuta kontserdid linnarahvale.

Ühisveevärk ja -kanalisatsioon

2010. aastal viidi lõpule varemastatud piirkondade kanalisatsioon, millega linn täitis EL direktiivis ja veeseaduses kohalikele omavalitsustele kehtestatud nõude tagada põhjavee kaitseks ühiskanalisatsiooni olemasolu 31. detsembriks 2010. 2011. aastal ehitati ja korrastati sademevee kanalisatsiooni ning hüvitati ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitunud kinnistuomanikele liitumisega ja arendamisega seotud kulud. 2011. aastal ehitati Tallinnas veerajatisi 1231 m, reoveekanalisatsiooni rajatisi 1002 m ja sademeveerajatisi 4200 m, kokku rajati vee- ja kanalisatsioonirajatisi 6433 m.

Linnatransport ja liiklusohutus

Linna ühistransporti korraldavad eeskätt linnale kuuluvad transpordiettevõtted. Linlaste liikumisvõimaluste tagamiseks töötab linnas 57 autobussi-, neli trammi- ja kaheksa trolliliini. Tööpäeva tippundidel sõitis liinidel 299 bussi, 56 trammi ja 82 trolli, kokku 437 ühissõidukit. Ühistranspordiliinidel alustas 2011. aastal tööd kümme uut autobussi, mis saadi vastavalt Eesti Vabariigi ja Hispaania Kuningriigi vahel sõlmitud saastekvoodi ühikute AAU-de (Assigned Amount Units) ostu-müügilepingust rahastatavale rohelisele investimisstrateemiale. Lisaks soetati 11 kasutatud autobussi. Aastane liiniläbisõit oli 28,9 miljonit kilomeetrit, teenindati 140,1 miljonit sõitjat.

Tallinna linnavolikogu 2. detsembri 2010 otsusega nr 276 võeti vastu Tallinna linna teine abipakett linnaelanikule ja ettevõtjale, mille kohaselt jätkati Tallinnas tööpuuduse leevendamiseks sotsiaalsete töökohtade loomist linnale kuuluvates veoettevõtetes. Aasta keskmisena töötas Tallinna Autobussikoondise AS-is 38 reisisaatjat ja 46 veeremikoristajat ning Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondise AS-is 12 reisisaatjat, 35 veeremikoristajat ja viis abitöölisi.

2011. aastal oli endiselt kõige kasutatavam ühissõidukipilet ID-pilet. ID-pilet on isikustatud elektrooniline sõidudokument, mis soetatakse Eesti rahvastikuregistris olevale isikule ID-kaardi või alla 15-aastaste õpilaste puhul isikukoodiga varustatud õpilaspileti abil. ID-pileteid müüakse sularaha eest ligi sajas müügipunktis, mistõttu on need klientidele lihtsalt ja mugavalt kättesaadavad. Lisanduvad ostuvõimalused telefoni ja interneti kaudu ning pankade otsekorraldusega. Tallinna külaliste ja juhusõitjate tarbeks on kasutusel ka paberpiletid (talongid, tunnipiletid ja esitajakaardid). Tallinna ühistranspordis oli kuni 2011. aasta 1. juulini kasutusel 79 eri liiki pileteid. Pärast piletisüsteemi korrastamist jäi Tallinna ühistranspordis kasutusele 51 liiki pileteid. Linn peab oluliseks ühistranspordi kasutusmugavuse tõstmist. Välisrahastusega projekti „CIVITAS MIMOSA – innovaatilised tegevused jätkusuutlike liikumisvõimaluste arendamiseks“ raames alustati ettevalmistusi Tallinnas käibel olevate kulukate paberpiletite kasutamise loobumiseks ja nüüdisaegse elektroonilise kontaktivabadel kaartidel põhineva piletisüsteemi loomiseks.

Linna liikluskoormuse vähendamiseks jätkati projekte „Pargi ja reisi“ ning „Koolibuss“. „Pargi ja reisi“ parklad on avatud Piritä–Kesklinna, Õismäe–Kesklinna, Peterburi tee – Kesklinna ja Pärnu mnt – Kesklinna suundadel. 2007. aastal Viimsi suunal alustatud projekti „Koolibuss“ laiendati 2008. aastal Vääna-Jõesuu, Tabasalu ja Randvere suunale. Koolibusse kasutas 2010.–2011. aastal iga päev kokku keskmiselt 210 õpilast.

Liikluse sujuvamaks ja ohutumaks muutmiseks hooldati olemasolevaid ja paigaldati 2001 uut liiklusmärki, uuendati 25 941 m² teekattemärgistust ning parendati liikluskorraldust. Ülemiste liiklussõlme ehituse ja Peterburi tee rekonstrueerimise ajal alternatiivse marsruudina kasutatavate J. Smuuli tee ja Suur-Sõjamäe tänava ristmikule paigaldati ristmiku läbilaskevõime suurendamiseks valgusfoor.

Tallinnas on kolm parkimistsooni. Ööpäevaringset tasu võetakse ainult vanalinnas, süda- ja kesklinna territooriumil on tasuline parkimine tööpäevadel kell 7.00–19.00 ja laupäeval kell 8.00–15.00. Kokku on tasulisel alal 6400 parkimiskohta. Tallinna avalikus tasulises parkimisalas on võimalik parkimise eest tasuta mitmel viisil: mobiiltelefoniga, parkimisautomaadis või kasutades kraabitavaid parkimispileteid.

Ajavahemikul 15. maist 15. oktoobrini 2011 tegi Tallinna linna omanduses olev laeva Juku liinil Tallinn–Aegna–Tallinn 271 edasi-tagasireisi ja teenindas 10 950 reisijat.

Linnaplaneerimine

2011. aastal jätkati varem alustatud ruumilise arengu plaanide elluviimist, eelkõige mereäärsete alade taaskasutusele võtmist koos neile uute funktsioonide andmisega ning avaliku ruumi kvaliteedi olulist parandamist. 2011. aastal võeti vastu Tallinna Linnavalitsuse uue administratiivhoone, Kultuurikatla, Linnahalli ja mere vahelise ala detailplaneering, mis kehtestatakse 2012. aastal. Eesmärgiks on kujundada Linnahalli ning Kultuurikatla piirkonnast pealinna uus haldus- ja kultuurikeskus, mis oleks tihedalt seotud tulevase Tallinna rannapromenaadi keskse lõigu (Vanasadam – Peetri sadam) ja mereäärse tegevusega.

2011. aastal kehtestati kaks üldplaneeringut ja 68 detailplaneeringut. Olulisemad kehtestatud detailplaneeringutest on Tartu mnt 1 kinnistu ja lähiala (Eesti Kunstiakadeemia uus hoone), Patarei ja Lennusadama piirkonna detailplaneering ning J. Sütiste tee 19 ja Retke tee 32 kinnistute detailplaneering (Põhja-Eesti Regionaalhaigla). Menetletavate detailplaneeringute arv on viimastel aastatel vähenenud seoses kinnisvaraturu jahtumisega.

Välisrahastuse toel jätkati Tallinna vanalinna 3D mudeli (kolmemõõtmeline mudel) loomist, mille üldeesmärgiks on tutvustada Tallinna linna võimalikule turistile, luues selleks Tallinna vanalinna virtuaalse 3D-mudeli koos vastava andmestikuga. Läbi 3D-visualiseerimise muutub huviobjektide ja sündmuste info Tallinna turismiveebi (www.tourism.tallinn.ee) kasutajatele kättesaadavamaks ja atraktiivsemaks.

Tallinna linn osaleb välisrahastusega projektis „Rail Baltica kasvukoridor“, mille eesmärk on rajatava Rail Baltica raudteetrassi vahetusse lähedusse jäävate linnade jätkusuutlikkuse tugevdamine infrastruktuuri, teenuste ja koostöö vallas, et raudtee tulekuks ja raudteekoridori kujunemiseks valmis olla.

Keskkonnakaitse

2011. aastal toetas linn mitmel moel linna keskkonnaseisundi parandamist, selle tundmaõppimist ja sellest teavitamist. Jätkati linnaelanikele suunatud traditsiooniliste ürituste korraldamist. Kevadel toimus ülelinnaline heakorraldus kampaania, mille eesmärgiks oli tavapäraste heakorralduste abil puhastada linn talve jooksul kogunenud prügist. Euroopa autovaba nädal toimus seekord deviisi all „Alternatiivne liikumine“. Tallinn on autovaba päeva korraldanud juba 2001. aastast alates ning autovaba nädalat 2006. aastast alates. Autovabal päeval sai alguse ka 2011. aasta jäätmeteavituskampaania Prügihunt. Kampaania eesmärk on inimeste teadlikkuse suurendamine prügi sorteerimise, jäätmejaamade kasutamise jms jäätmekäitlusega seonduva osas.

2011. aastal jätkati juba väljakujunenud keskkonnahariduslike tegevusi Aegna ja Tallinna botaanikaia loodusmajades. 2011. aastal külastas Aegna loodusmaja 3182 loodushuvilist ja Tallinna botaanikaia loodusmaja 1535 õpilast.

Õuesõppe raames jätkusid Tallinna üldhariduskoolide linnulauluhommikud. Aprillis-mais said linnutarkust 836 õpilast 15 koolist ja 36 klassist. Kokku on Tallinna linnulauluhommikutel viie aasta jooksul osalenud 3470 õpilast 65 koolist ja 145 klassist.

Looduskaitse valdkonnas alustati 2011. aastal Pääsküla raba kaitse alla võtmist. Jooksvate tööde käigus kaardistati kaitsealuste taimede kasvukohti. Edukas oli sihipäraselt läbiviidud karuputke ja teiste nn musta nimekirja kuuluvate taime-liikide kolooniate kaardistamine. Kaardistamise käigus selgus, et linnas on küllaltki palju väikesteid karuputkekolooniaid, mille likvideerimine on riigitasandilt organiseerides tülikas, mistõttu taotleti nende likvideerimiseks raha sihtasutuselt Keskkonnainvesteeringute Keskus. Taotlus rahuldati kogu mahus ja tööd tehakse 2012.–2013. aastal.

Avalik kord

Avalikku korda aitab linna haldusterritooriumil tagada Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet. Munitsipaalpolitsei ameti põhilisteks ülesanneteks on väärtegade avastamine, esitatud avaldustele reageerimine ning hoiatuste ja karistuste määramine. Munitsipaalpolitsei ametisse on koondatud suurem osa Tallinna vääртеomenetlustest. 2011. aastal lõpetati 46 082 vääртеomenetlust, sh 29 793 vääртеomenetlust ühistranspordi seaduse alusel.

Avaliku korra kaitseks ja heakorraeeskirjade pidevaks järelvalveks on korraldatud kesklinna videovalve. Turvalisuse tagamisel teeb linn koostööd Põhja Politseiprefektuuriga. Suurürituste, sh Kultuuripealinn 2011 raames toimunud ürituste ohutuse tagamiseks kaasati varasemate aastatega võrreldes enam ka abipolitseinikke. Koostöös Päästeameti häirekeskusega on tagatud Tallinna abitelefoni 1345 töö. Toetatakse ka kodanikeühendusi ja organisatsioone, mille tegevus on suunatud turvalisuse tagamisele linnas. Jätkuvalt toetatakse naabrivalve tegevust ja tagatakse Aegna saare elanike ja külaliste turvalisust suveperioodil. Samuti oli suveperioodil korraldatud vetelpääste kõigis Tallinna supelrandades – Pirita, Stroomi, Kakumäe, Harku ja Pikakari rannas.

Keskkonnakaitse ja avalik kord

Teed ja tänavad

Tallinna linnas on 1460 teed ja tänavat kogupindalaga 13,3 miljonit ruutmeetrit. Teede ja tänavate sõidetavuse tagamiseks puhastati teerajatise 9,3 miljonil ruutmeetril, millele lisandus teemaal asuva haljastuse hooldus 4,2 miljonil ruutmeetril. Teerajatiste jooksvat remonti tehti 184 000 ruutmeetril. 2011. aasta kevad-talv oli väga lumerohke. 6. jaanuaril 2011 mõõdeti Tallinn-Harku ilmavaatluspunktis lume paksuseks 60 cm, mis oli vaid 2 cm vähem, kui 2010. aasta rekordilisel kevad-talvel 62 cm. 2011. aastal vedasid Tallinna Kommunaalameti lepingupartnerid Tallinna tänavatelt ära kokku 388 888 m³ lund. Lisaks korraldasid oma haldusalal lumevedu linnaosade valitsused.

Teede kapitaalremondiks ja rekonstrueerimiseks kasutati 2011. aastal 27,2 miljonit eurot, sh välisabi 15,8 miljonit eurot. 2011. aastal jätkati Ülemiste liiklussõlme rekonstrueerimistöödega ning liiklussõlme rajamisega seotud ehitiste ja maa sundvõõrandamisega. 2011. aastal tehtud põhitöödest on valminud Järvevana tee sõidusuund Peterburi tee suunas ning Järvevana tee laiendus Tartu mnt suunas. Veerenni tn avati liiklusele 7. detsembril 2011. Rajatud on kergliiklustee koos tänavavalgustusega Tartu mnt lõigus Järvevana tee – Lennujaama tee. Seisuga 31. detsember 2011 on Ülemiste liiklussõlme projekti raames ehitatud 2 km teid ning 1,15 km kergliiklusteid. Välisrahastusega suurprojekti kogumaksumus on 99,2 miljonit eurot ja planeeritav valmimisaeg 2013. aastal.

Viimastel aastatel on tee-ehituses suuremat rõhku pandud kergliiklusteede ehitusele. 2011. aastal jätkati välisrahastuse toel Harjumaa kergliiklusteede võrgustiku rajamist. 2011. aastal rajatud suuremad kergliiklusteed olid Paldiski mnt – Akadeemia tee kergliiklustee pikkusega 1,8 km, Valdeku tn ja Viljandi mnt kergliiklustee pikkusega 3,6 km ja Tallinn-Saku-Laagri kergliiklustee pikkusega 6,6 km. 2011. aastal alustati 5,3 km pikkuse Pärnu mnt – Järveotsa tee kergliiklustee rajamisega, objekt valmib 2012. aasta juulis.

Suuremad välisrahastuseta teeobjektid 2011. aastal olid: Pallasti tn (Sikupilli keskus – Majaka tn), Väike-Õismäe sisering, Randvere tee Kummeli tee – linna piir, Tedre tn (Nõmme tee – Kotka tn). Lisaks korraldati kvartaliseseid teid ja kõnniteid.

Harjumäe pargis rajati graniitkivikattega 20. Augusti väljak ja selle keskele pürskkaev. Väljakule ning selle ümbrusesse paigaldati uued valgustid, pingid ja prügikastid, korraldati Komandandi teelt 20. Augusti väljakule suunduvaid treppe ja pargiteede katet.

Linnakodanike heaolu ja liikluse turvalisuse huvides jätkati Tallinna linna tänavate, parkide, haljasalade ja muu üldkasutatava territooriumi valgustamist. Seisuga 1. jaanuar 2012 oli linna valgustamiseks paigaldatud 53 412 valgustit, sh 2011. aastal 112 uut valgustit. 2011. aastal vähendati kulude kokkuhoiu eesmärgil tänavavalgustuse põlemisaega aastas vajalikult 4012 tunnilt 3548 tunnini, s.o 464 tunni võrra. Jätkus programm „Turvaline ülekäigurada“, mille tulemusena on alates 2005. aastast saanud erivalgustuse 296 ülekäigurada, sh 2011. aastal 24 ülekäigurada.

Tallinna kergliiklusteede kogupikkus (km)

163

2007

177

2008

189

2009

196

2010

210

2011

Ettevõtluskeskkond ja turism

Valdkonna peamised eesmärgid on ettevõtluse toetamine ja arendamine, konkurentsivõime tõstmine, tööpuuduse leevendamine ja sotsiaalne hõive; Tallinna kui turismikoha tuntuse suurendamine; tarbijakaitse ja hinnakujundus ning linna ettevõtluse järelevalve

Ettevõtlusvaldkonnas olid 2011. aasta peaesmärgid linna ettevõtete rahvusvahelise konkurentsivõime tugevdamine, linlaste ettevõtlusaktiivsuse säilitamine ja töökohtade loomine töötutele. Ettevõtlusaktiivsuse suurendamiseks ja tööhõive parandamiseks eraldatud toetuste abil loodi 141 uut töökohta ja 215 sotsiaalset töökohta, praktikajuhendajate toetusega toetati 53 praktikanti ning messitoetust sai 101 ettevõtet. Jätkati ja mitmekesistati Tallinna linna teise abipaketi raames sihtotstarbeliste sotsiaalsete töökohtade loomise toetamist linnale kuuluvates ettevõtetes ja asutustes. Sotsiaalseid töökohti loodi 2011. aastal linna eri valdkondades (linnaruumi hooldus ja heakord, sotsiaalhoolkanne, ühistransport jms) kokku 660, sügisel lisandusid pilootprojektina koolides õpetaja-abide sotsiaalsed töökohad. Alates jaanuarist 2011 alustas tööd Tallinna tööbüroo, mille kaudu leidis endale töökoha ligi 700 inimest.

Jätkus koostöö arendamine sotsiaalsete partneritega, sh ettevõtete ühendustega mittetulunduslikus vormis. Mit-

tetulundustegevuse toetuse raames rahastati noorte ettevõtluskonkurssi Ajujaht, erialaühenduste tegevust ja loomeühenduste ettevõtlusalaseid initsiatiive. Turutõrke puudumise tõttu lõpetati 2011. aasta kevadel alustavate ettevõtjate mentorklubi tegevus ning tehti ettevalmistusi 2012. aasta algusest klatriklubi käivitamiseks, uus mentorklubi on mõeldud klatriprojektide juhtidele.

Eluasemekulude vähendamiseks jätkati kaugküttevõrgust korteri kütmiseks tarbitud soojusenergia hinnatõusu hüvitamiseks sotsiaaltoetuse maksmist ja vee hinnatõusu kompenseerimist Tallinna linna vähekindlustatud elanikele. Võeti vastu otsus lõpetada alates 1. jaanuarist 2012 veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hinnatõusu kompenseerimine.

Järjekorras kolmas ülelinnane tarbijaõiguste päev oli seekord suunatud lisaks tarbijatele ka kaupmeestele, sest tarbijate ja kaupmeeste õigused ja kohustused on väga tihedalt seotud. Koostöös Tallinna Televisiooniga valmis saatetari „Luubi all“, samuti teavitati tarbijaid ajalehe Pealinn vahendusel ja tarbija veebilehel. Hinna ja tarbijakaitse teenistus nõustas elanikke ja ettevõtjaid ning lahendas esitatud kaebusi 3084 korral, kontrollis järelevalve korras 1971 jae- ja tänavakaubanduse müügikohta ning teenindus- ja toitlustuskohta. Seoses eurole üleminekuga viidi 2011. aasta alguses erandkorras läbi kampaania „Hinnad kontrolli alla“, mille käigus kontrolliti hindade avaldamise nõudeid ja vaadeldi hinnatõuse 458 müügikohas. Aasta jooksul koostati ja anti välja nii eesti kui vene keeles kaks uut infovoldikut: „Ülevaade kaubandustegevuses kehtivatest nõuetest“ ja „Võrdle ühikuhindasid – hoiad raha kokku“.

Ettevõtluskubaatorite eesmärk on tõsta alustavate firmade läbilöögivõimet ja elavdada linna ettevõtlust, pakkudes ettevõtte käivitusperioodil soodsat ja kvaliteetset töökeskkonda (ruumid ja infrastruktuur) ning toetavaid teenuseid. Edukalt tegutsesid nii Ülemiste ja Kopli ettevõtluskubaatorid kui ka loomeinkubaator – ettevõtluskubaatoritest väljus edukalt 17 ettevõtet.

Ettevõtlikkust propageeriv ja ettevõtjaid innustav sündmus on iga-aastane Tallinna ettevõtluspäev, mis 2011. aastal keskendus ettevõtluskultuurile. Nädala jooksul toimus koostööpartnerite kaasabil Tallinnas kokku 43 ettevõtmist (näitused, seminarid, ettevõtete külastused, loengud erinevatele sihtrühmadele). Lisaks osales Tallinn ettevõtlusameti eestvedamisel rahvusvahelisel kinnisvara ja investeringute messil MIPIM 2011, mis toimus 8.-11. märtsil Prantsusmaal Cannes'is. Tallinna teise abipaketi raames toimusid töbörs, töömess ja infopäevad töötutele ning korraldati töötajate klubide tegevust.

Turismiturunduse eesmärk on Tallinna kui turismisihtkoha rahvusvahelise ja kohaliku tuntuse suurenemine kvaliteetse turismiinfo kättesaadavuse kaudu. Üheks tulemusnäitajaks on välituristide ööbimiste arv Tallinna majutusettevõtetes. 2011. aastal ööbisid välituristid Tallinna majutusettevõtetes 2,8 miljonit ööd, mis on läbi kõikide aastate parim tulemus. Tallinna tutvustati 27 puhketurismi ning rahvusvahelisel konverentsi- ja incentive suunitlusega turundusüritusel Eu-

roopas ja Aasias, korraldati kaks Tallinna kui turismisihtkoha tutvustavat turunduskampaaniat Venemaal ja Soomes. Internetis on kättesaadav üheksakeelne turismi infoportaal ja Tallinna turismifotode pank ning neljakeelne turismiinfo mobiilirakendus tallinn.mobi. Lisaks kasutatakse Tallinna turismi turundamisel sotsiaalse meedia kanaleid Facebook, Twitter, Flickr, Vimeo, YouTube ja Squidoo. Tallinna külalastajatele on linna ajaloo ja kultuuripärandiga tutvumiseks välja töötatud spetsiaalne toode - Tallinn Card, mille kasutajatele pakutakse ligi 100 võimalust linnaga tutvumiseks kuue, 24, 48 või 72 tunni vältel.

Konsolideerimata bilanss

Tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember	2011	2010
Varad		
<i>Käibevara</i>		
Raha ja pangakontod	33 021	23 391
Maksu- ja trahvinõuded	27 490	26 695
Laenuõuded	2	2
Muud nõuded ja ettemaksed	12 598	9 798
Varud	18	18
Käibevara kokku	73 129	59 904
<i>Põhivara</i>		
Osalused sihtasutustes	8 744	8 721
Osalused tütarettevõtjates ja sidusettevõtjates	86 232	90 232
Pikaajalised finantsinvesteeringud	254	254
Pikaajalised maksu- ja trahvinõuded	27	42
Pikaajalised muud nõuded ja ettemaksed	6	1 607
Kinnisvarainvesteeringud	61 284	68 803
Materiaalne põhivara	966 578	983 362
Immateriaalne põhivara	624	740
Põhivara kokku	1 123 749	1 153 761
Varad kokku	1 196 878	1 213 665
Kohustused		
<i>Lühiajalised kohustused</i>		
Võlad hankijatele	24 626	22 703
Võlad töövõtjatele	17 732	17 186
Maksu- ja trahvikohustused ning saadud ettemaksed	66	39
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	9 074	8 405
Eraldised	1 397	708
Laenukohustused	14 808	14 803
Tuletisinstrumentid	1 338	1 488
Lühiajalised kohustused kokku	69 041	65 332
<i>Pikaajalised kohustused</i>		
Eraldised	1 934	65
Laenukohustused	220 256	221 264
Pikaajalised kohustused kokku	222 190	221 329
Kohustused kokku	291 231	286 661
Netovara		
Riskimaandamise reserv	-1 274	-1 287
Akumuleeritud ülejääk	906 921	928 291
Netovara kokku	905 647	927 004
Kohustused ja netovara kokku	1 196 878	1 213 665

Konsolideerimata tulemiaruanne

Tuhandetes eurodes, aasta kohta	2011	2010
Tegevustulud		
Maksud	266 908	245 557
Müüdnud tooted ja teenused	62 082	61 523
Saadud toetused	92 592	79 007
Muud tulud	5 339	5 845
Tegevustulud kokku	426 921	391 932
Tegevuskulud		
Antud toetused	-85 482	-81 442
Tööjõukulud	-151 364	-147 592
Majandamiskulud	-128 377	-117 000
Muud kulud	-27 474	-19 126
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	-69 775	-72 906
Tegevuskulud kokku	-462 472	-438 066
Aruandeperioodi tegevustulem	-35 551	-46 134
Finantstulud ja -kulud		
Intressikulu	-8 781	-9 127
Tulem osalustelt	2 128	7 355
Tulu hoiustelt ja väärtpaperitelt	210	19
Muud finantstulud- ja kulud	-3	-9
Finantstulud ja -kulud kokku	-6 446	-1 762
Aruandeperioodi tulem	-41 997	-47 896

Konsolideerimata rahavoogude aruanne (kaudsel meetodil)

Tuhandetes eurodes, aasta kohta	2011	2012
Rahavood põhitegevusest		
Aruandeperioodi tegevustulem	-35 551	-46 134
Korrigeerimised		
Põhivara amortisatsioon ja mahakandmine	69 775	72 906
Põhivara soetusega kaasnev käibemaksukulu	5 188	2 573
Kasum/kahjum põhivara müügist	-1 873	-3 397
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-17 939	-10 052
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	13 944	17 007
Ebatõenäoliselt laekuvate laenude muutus	0	-7
Käibevara netomuutus	-2 833	-1 837
Kohustuste netomuutus	2 936	3 632
Rahavood põhitegevusest kokku	33 547	34 691
Rahavood investeerimisest		
Tasutud põhivara eest (v. a finantsinvesteeringud ja osalused)	-18 373	-15 338
Laekunud põhivara müügist (v. a finantsinvesteeringud ja osalused)	5 529	9 027
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-97	1 581
Tasutud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-10 732	-16 972
Tasutud osaluste omandamisel	-3	0
Laekunud osaluste müügist ja aktsiakapitali vähendamisest	2 876	3 452
Laekunud dividendid	6 541	11 423
Laekunud antud laenude tagasimaksed	0	8
Laekunud intressid ja muud finantstulud	178	20
Rahavood investeerimisest kokku	-14 081	-6 799
Rahavood finantseerimistegevusest		
Laekunud võlakirjade emiteerimisest	13 800	13 805
Tasutud võlakirjade lunastamisel	-7 899	-7 899
Laenude tagasimaksed	-5 906	-5 906
Tasutud kapitalirendi põhiosa makseid	-67	-87
Tagasi makstud kontsessioonilepingute alusel	-931	-881
Makstud intressid ja muud finantskulud	-8 833	-9 067
Rahavood finantseerimisest kokku	-9 836	-10 035
Puhas rahavoog	9 630	17 857
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	23 391	5 534
Raha ja selle ekvivalentide muutus	9 630	17 857
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	33 021	23 391

Linna 2011. aasta eelarve ja selle täitmine

Tallinn on täitnud eelarve-eesmärke ka majanduskriisi aastatel ning suutnud tagada püsivalt kõrge eelarvedistsipliini

Tallinna linna 2011. aasta eelarve kinnitati 2010. aasta septembris (linnavalikogu 9. septembri 2010 määrus nr 46). 2011. aasta eelarvet muudeti volikogu määrustega kahel korral (linnavalikogu 24. märtsi 2011 määrus nr 9 ja linnavalikogu 3. novembri 2011 määrus nr 32). Lisaks täpsustati eelarveaasta jooksul eelarvet linnavalikogu volituse alusel linnavalitsuse korraldustega, millega kinnitati riigieelarve eraldiste, lepingute alusel linnale eraldatud vahendite ja

saadud annetuste jaotus linna asutuste lõikes (linnavalitsuse 13. aprilli 2011 korraldus nr 598-k, 15. juuni 2011 korraldus nr 1081-k, 5. oktoobri 2011 korraldus nr 1542-k, 21. detsembri 2011 korraldus nr 2021-k ja 8. veebruari 2012 korraldus nr 201-k) ja kanti 2010. eelarveaastast ülekantavad kulud 2011. eelarveaastasse (linnavalitsuse 9. märtsi 2011 korraldus nr 360-k ja 25. aprilli 2012 korraldus nr 591-k). Tallinna linna eelarve on tekkepõhine.

Tulud

Kohalike omavalitsuste tulubaasi moodustavad maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, lõivud, tulu vara müügist ja muud tulud varadelt ning toetused ja muud tulud.

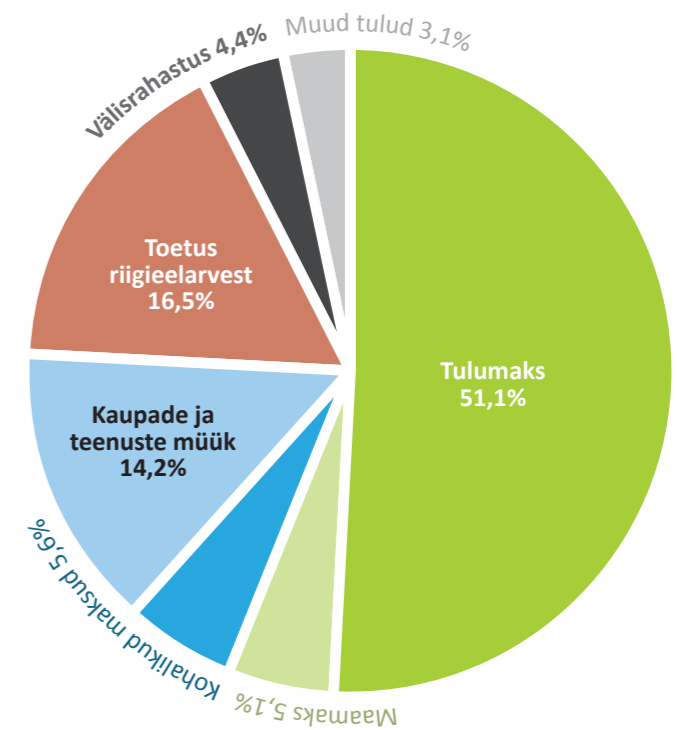
2011. aasta tulude lõplikuks mahuks kujunes 443 431 tuhat eurot. 2011. aasta eelarve tulude täideti summas 431 859 tuhat eurot, mis on 97,4 % kavandatust.

Tegevuskulud

Linna asutuste prioriteet oli seadusjärgsete avalike teenuste osutamine linna elanikele, kasutades olemasolevaid vahendeid säästlikumalt ja otstarbekamalt.

2011. aasta eelarve tegevuskulude lõplikuks mahuks kujunes 401 956 tuhat eurot, millele lisandusid 2010. aastast 2011. aastasse ülekantud kulud summas 4456 tuhat eurot. 2011. aasta tegevuskulude täitmiseks koos 2010. aastast ülekantud kulude täitmisega kujunes 388 973 tuhat eurot, mis on 95,7% eelarve tegevuskulude lõplikust mahust. 2011. aastal täitmata ja eelarves ülekantavaks määratud tegevuskuludid kanti üle 2012. eelarveaastasse summas 6458 tuhat eurot (Tallinna Linnavalitsuse 14. märtsi 2012 korraldus nr 392-k ja 25. aprilli 2012 korraldus nr 591-k).

Tulude struktuur 2011. aastal

Investeeringustegevus

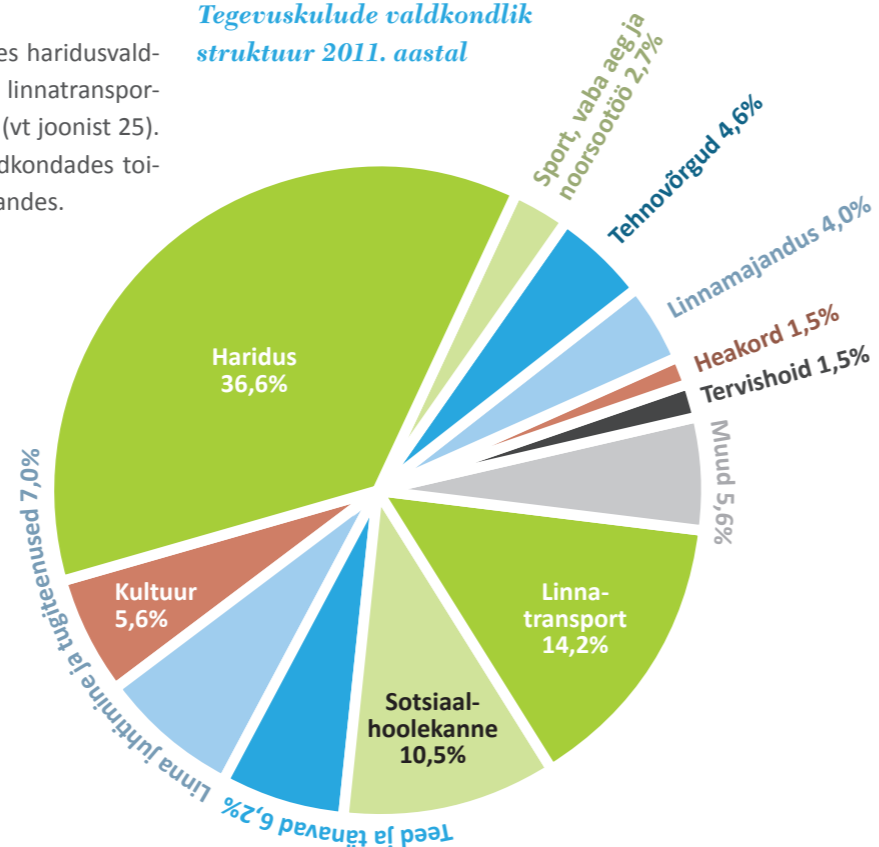
2011. aasta investeeringustegevuse täpsustatud eelarve maht oli 47 808 tuhat eurot. Lisaks kanti 2010. aasta eelarvest 2011. eelarveaastasse üle täitmata jäänud investeeringuprojekte mahus 14 170 tuhat eurot. 2011. aasta investeeringuprojektide lõplikuks eelarve mahuks kujunes 61 978 tuhat eurot ning täitmiseks 35 744 tuhat eurot. Seega täideti kavandatud projektid 57,7% ulatuses. Investeeringuprojektide teostamisel olid katteallikateks 50,4% välisrahastus, 39,9% linna omafinantseering, 7,7% riigieelarvelised eraldised ja 2% muud sihtotstarbelised vahendid.

Lisaks linna enda investeeringustegevusele teostab linn investeeringuprojekte ka koostöös erasektoriga, mille raames renoveeritakse haridusasutusi, on ehitatud munitsipaalaluruume, arendatakse linna ühisveevärki ja -kanalisatsiooni ning ehitatakse sademeveerajatisi. 2011. aastal olid nendest projektidest tulenevad kulud kokku 32 637 tuhat eurot.

Võimaldamaks kiiret ja paindlikku reageerimist majanduskeskkonnas toimuvatele muutustele rakendati Tallinna linnas täiendava korraldusliku meetmena eelarve kulude ja omatulude täitmise kavandamist kvartalite lõikes. Kui linna asutus täitis omatuluseid kavandatust väiksemas mahus, oli sel kohustus tagada vastavas ulatuses ka asutuse kulude kokkuhoid (linnapea 31. jaanuari 2011 käskkirj nr PO-1/23).

Suurima osakaaluga olid linna tegevuskuludes haridusvaldkonna kulud (36,6%), millele järgnesid kulud linnatranspordile (14,2%) ja sotsiaalhoolekandele (10,5%) (vt joonist 25). Põhjalikum ülevaade kõigis linna tegevusvaldkondades toimunud sündmustest on esitatud tegevusaruandes.

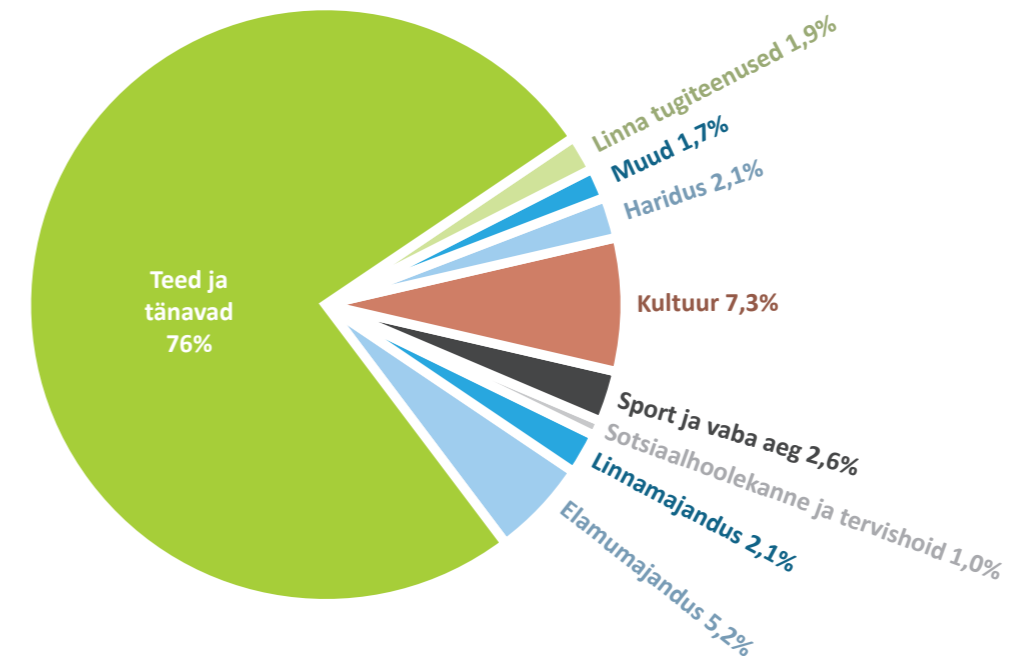
Tegevuskulude valdkondlik struktuur 2011. aastal

Muud, sh:

linnplaneerimine **0,7%**
 ettevõtluskeskkond **1,1%**
 avalik kord **0,9%**
 keskkonnakaitse **0,4%**
 muud kommunaalkulud **0,3%**
 muu majandus ja muud valdkonnad **2,2%**

Investeeringuprojektide (sh koostööprojektid erasektoriga) valdkondlik struktuur 2011. aasta eelarve täitmises

Linna laenutegevus ja võlakoormus

Linna üks keskne arengudokument on alates 2001. aastast koostatav ning volikogu kinnitav linna eelarvestrateegia, millega sätestatakse ka linna laenustrateegia järgneviks neljaks aastaks. Linna arengukavaga aga määratakse investeeringute prioriteetid.

Läbi aastate on linna eesmärk olnud investeeringute stabiilse taseme hoidmine, milleks võis kohalik omavalitsus vastavalt valla- ja linnaeelarve seadusele kaasata ka võõrvahendeid. Tulenevalt 2009. aasta märtsikuust rakendunud valla- ja linnaeelarve seaduse muutustest tingitud piirangutest võlakohustuste võtmisele, on linn alates piirangute kehtestamisest kaasanud võõrvahendeid vaid olemasolevate võlakohustuste osaliseks refinantseerimiseks.

2011. aastal emiteeris linn võlakirju mahus 13,8 miljonit eurot tähtajaga 10 aastat ning intressimarginaaliga 1,05%. Nimetatud võlakirjade emiteerimise ning 2009. aastal emiteeritud võlakirjade tingimuste muutmise tulemusena kujunes linna laenuportfelli kaalutud keskmiseks intressimarginaaliks 0,44% ning kaalutud keskmiseks tähtajaks 10,5 aastat.

Linna netovõlakoormus moodustas 2011. aasta lõpu seisuga 50,1% (lubatud piirmäär 60%) aasta põhitegevuse tuludest. 2011. aastal uuendas reitinguagentuur Moody's Investors Service linna krediitireitingut ning kinnitas selle uuesti endisel tasemel A3 stabiilse väljavaatega.

Linna võlakohustuste tagasimaksetest moodustasid 2011. aastal suurema osa pikaajaliste laenude ja võlakirjade tagasimaksed summas 13,8 miljonit eurot, kapitaliliiside ja kontsessioonilepingute tagasimaksed moodustasid kokku 1,0 miljonit eurot.

Tulenevalt pikaajalisest ning ühtlase tagasimaksetega laenuportfelli struktuurist on linn alati jäänud võlakohustuste teenindamisel valla- ja linnaeelarve seadusega kehtestatud piirangu raamidesse – vastav suhtarv on linnas alati olnud alla 10% (lubatud piirmäär 20%) ning viimastel aastatel püsinud 6% ümber. Linna laenuportfelli struktuuri on kõrgelt hinnatud ka reitinguagentuur.

Fotod: Tallinna Linnakantselei avalike suhete teenistus, Tallinna Ettevõtlusameti turismiosakond, www.123rf.com

Allan Alajaan (lk 6, lk 35); Ain Avik (titelleht, lk 56); Kirsti Eerik (lk 42); Tavi Grepp (lk 2); Jaak Kadak (lk 20);
Mari Kadanik (lk 23); Kärt Kübarsepp (lk 32, lk 44, lk 47); Madis Luik (lk 10); Kristjan Mändmaa (lk 9);
Jaak Nilson (lk 4); Kaido Teesalu (titelleht); Toomas Tuul (lk 22); Toomas Volmer (lk 38).

Trükise kujundus: Puffet Invest OÜ

